

Előfizetési árak:

Egész évre 10 frt -- kr.
Félévre . 5 " -- "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hóra 1 " -- "
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE.

Szerkesztőség

és
Kiadóhivatal:
F. J. J. Simonffy-ház
a városházával szemben
Hirdetések a legmérsé-
keltebb árszámítás mel-
lett vétetnek fel.

Hieronymi.

Debrecen, július 21.

(G. I.) Baross Gábor jogi tanulmányokat végzett, a közigazgatás terén szerezte meg első pozícióját s lett belőle kereskedelmi miniszter, ki után e téren korszakot alkotó eredmények maradtak fenn. Épp ily kitűnően vált be a magyar házi, hogy úgy mondjuk táblabírói és gróf Csáky Albinnál, ki szintén a közigazgatás egyik magas polcáról vette át nemzete kultur-ügyének vezetését, legujabban pedig a technikai tudományok egyik kitűnőségéről bizonyított be, hogy valóban praedestinálva volt az általa betöltött belügyi tárca vezetésére.

Hieronymi nem hiába nőtt nagygyá a praktikus tudások légkörében, de ez a gyakorlatosság vezeti egész működésében s ezt a rendkívül praktikus felfogását tanúsítja az ő királyhágóntuli utja, melyet — kolozi beszámolójának alkalmából — arra használt föl, hogy a lázongó oláhság kellő közepén, a bujtogatók és felbujtók füle hallatára beszéljen a román kérdés megoldásáról. Tegnap távirataink közt jeleztük röviden a kolozi dolgokat. Kitűnő megoldás, melyet Kolozsváron Hieronymi enuncia; hivatkozik a románság józan és mérsékelt elemeire, ezek jogosult kívánságait (p. o. az egységes választási census behozatalát) teljesíti, a hivatásos népböndítők feje fölött pedig megsuhogtatja a magyar állam-hatalom sujtó pallosát és azzal le is fog sujtani, ha izgatásaikkal továbbra is törnek az ezredéves magyar alkotmány, valamint Szent István koronájának megcsorbitására.

Valamint a szabadelvü egyházpolitikai reformok elősegítik a magyar állam-eszme hatalmának általánosítását, ilyen hatása leend az állami közigazgatásnak, melyet Hieronymi már a legközelebbi időben kilátásba helyez s a melyet any nyira nemzeti szükségnek tart, hogy megvalósításában minden párt-különbőség nélkül számít a haza összes polgárainak támogatására.

Erre méltán is számíthat, mert éppen az utolsó idők nemzetiségi bonyadalmi bizonyították be az állami közigazgatás behozatalának sürgős és égető szükségét s amidőn azt Hieronymi éppen Erdélyben, a hol ez a szükség legégetőbb, oly erőlyesen és nyomatékosan hangsúlyozza: valódi nemzeti politikusan a k bizonyított be. S ha az Apponiaknak és Ugronoknak tetszik tovább a fakciózuskodás, ám lássák és törekedjenek a nemzetiségekkel való össz játszás bár öntudatlanul elvállalt szerepére. A heros mindig többet ér Herostrate-nél.

— **Belföldi hírek.** (A belügy miniszteriumban) már elkészültek a községi közigazgatás újjászervezéséről szóló törvényjavaslattal. — (Tiszta Kálmán) Nagyváradi város országgyűlési képviselője szeptember elején kerületébe megy, hogy beszámoló beszédet mondjon. — (A kegyesrendiek) Léway Imrét titkos szavazás utján 50 szavazattal a rend főnökévé újra megválasztották. — (A földmívelési miniszter) e hó 22-én Ischlben teszi le Ő Felsége kezébe az esküt; jelen lesz az aktusnál Wekerle miniszterelnök is. — (A horvát) költségvetési bizottság 100.000 forintot szavazott meg a millenáris ünnepekre.

— **Külföldi hírek.** (C a s i m i r P é r i e r) beköltözött az Elyséebe, hol katonai kabinetjének tisztjei fogadták. — (M a s s a n ' a t b ó l) jelentik, hogy az olaszok Baratissi parancsnoksága alatt július 17. én erős küzdelem után bevették Kassalát. — (A z a n a r c h i s t á k k ö z ü l) Lodève városban letartóztatták a Busbery-családot, apát és leányt, aki tanítónő; Cavoillon délfrancia városban kilenc, Avignonban pedig 5 anarchistát tartóztattak le. — (H o n o l u l u b ó l) érkezett hírek szerint Hawaiban július 4-én kikiáltották a köztársaságot. Dolet, az ideiglenes kormány fejét véglegesen megválasztották a köztársaság elnökévé.

Papirszeletek.

(A szultán ajándéka. — A román akadémia. — Bulgária és Oroszország. — Hieronymi Erdélyben. — A diszpolgárság. — Sötét és fekete. — Succé. — Drumont. — A pápák.)

A szultánról nem tettünk fel annyi könyvelmültséget, mint a mennyit a még pelyhetlen állu szerb királylyal, Sándorkával szemben tanúsított.

Nem valami gomblyukban viselhető játékszerrel, hanem — dohányyszelencével ajándékozta meg.

Gyermekeket dohányzásra kaptatni — már magában sem járja élemedett emberektől, de milyen nagy baj lesz abból, ha Sándorka a maga dohányával — először is a szultánt fumi-gálja!

A bukaresti akadémia pedig felült a román hazudozásoknak és röpiratot adott ki az elnyomott magyarországi románok érdekében.

„Calumniare audacter et semper aliquid haeret“ — s a tudomány igazságának ku-

A „Debreceni Ellenőr“ tárcája.

Ott nyilik . . .

(Roquette.)

Ott nyilik a szív legmélyében,
Büvös virág a szerelem
S nem a vadrózsa, mit letépünk
A kalapunkhoz, útfelen.

Ki szíve tavaszát megörzvé,
Az nem sirat tünt álmokat,
Bimbója, a mely bódogítja,
Friss, pompás, illatos marad.

Csak a szív mélyéből fakadjon,
Mint az ég kékje, hű legyen:
S az, a mi szívünk egybefűzi —
Nem hervad el sosem, sosem!

Donadio.

Kacsák a kánikulában.

Medvék a Hortobágyon.

Miska bácsi több barátjával egy kis szórakozásra szánta el magát.
Eleget nyelte ő már a port Debreczenben, bőven be is tett az ártézi kútnak elkeresztelt építészeti műremekkel, meg is elégette a város-

atyák „szavallatát.“ ideje volt tehát a kirándulásnak.

Vigan ment a kocsin a kis sereg. Miska bácsi boldogan dudolgatta azt a jó magyar nótát, hogy:

— Jaj be huncut a német . . .
mig ellenben Gyors Palkó mindenképen azt a feleletet szerette volna megtudni a kakukk márdártól, hogy meddig is él ő voltaképen.

A mire a kakukk helyett megfelelt a harmadik cimborá, Erős Pista:

— Százegyig! Igyunk komám!

S ők „ittanak, mint a csap.“

Hogy is van az a szép mondás, melyet kiskorunkban tanítónk inkább bottal, mint szép szóval fejünkbe vert:

— Borura derü, derüre b o r u.

Egyszerre rémes morgás hallatszott. Tíz fekete medve rohant előre. Egyenesen nekik.

Istenem, mit tehetett három derék ember 10 medve ellen.

Azok még nem tanulták meg az illemdokozet, nem tudták azt, hogy vétek más életét kiölni, ők csak ettek . . .

Gyors egymásutánban, a legnagyobb étvágygyal kezdték ki a piros-pozsgás Gyors Palkót, a cinege vastagságu Erős Pistát s mindég szomjas Miska bácsit.

Mily rombolás volt az. S a jajveszéklők jajgatásait nem ballotta meg senki.

Ott, hol előbb a vigasság volt, most a gyász ütött helyet . . .

De az éhes medvék ezzel sem elégedtek meg.

Neki estek a kocsinak, kocsisnak, lovaknak, sőt telhetetlenségük nagyobb volt valamennyi pénzes zsáknál, megették a rudakat, szénát, kitűnő étvágygyal fogyasztották el a kalapokat, boros palaczkokat, tarisznyát s aztán vad üvöltéssel újra eltűntek, nem maradt a vérengzésnek semmi nyoma . . .

De szegény néhai Miska bácsi nem akarta, hogy e szörnyű halálesetnek nyoma vesszen, mikor a vad medvék javában eddegéltek belőle, reánk gondolt, s bőséges referádát irt a „Debreceni Ellenőr“-nek.

Szem- és fültanu nem volt, ez az egyedüli bizonyítványa!

Izsák ur a halál torkában.

Izsák ur genialis semmittevő, a mellett házaló és jelenleg boldog szalmaözvegy.

Izsák urnak kedves felesége jelenleg a tátra-füredi illatos levegőt élvezi.

Izsák ur pedig házalás közben jókedvűen csipegeti meg a csinos szobacicusok állát s jókedvűen mondja:

— Frei vagyok, nincs itthon az oldal bordám.

A nagy emberek könnyen jönnek nagy gondolatokra.

tatására alakult akadémia beállt az ostobaság hazugságának propagálására.

De hát hol is késik az a Pázmány-féle francia röpirat? Mért nem siet leleplezni végre valahára a román menü „Generalsaftjait” is?

*

Bolgár Ferdinánd fejedelem egy vén duenna kacérságával udvarol a muszka cárnak.

Ugy látszik, sikertelenül, pedig a jó Ferdinánd miatta tüntette el a láthatárról Stambulovot, a szigorú-gardes des dames-t!

*

Erdélyben jár jó Hieronymi Károly belügyminiszter és szemtől szembe nézi a keserű románokat.

Attól félünk azonban, hogy láttára a neki keseredett kompánia édes málévá válik a miniszternek csak a háta mögött folytatják a Memorandum-rotát.

A medve szedret akar, ez az oláh politika foglaltatja, mi pedig tanítsuk meg — táncolni, ez a mi politikánké.

Ők akarnak az orruknál fogva vezetni, holott a medve orrába való a — karika!

*

Egy pozsonyi plébános főlebbezést nyújtott be a Wekerle, Szilágyi és Csáky diszpolgárrá választása ellen, a mely pedig — tudvalegyőleg — 90 szavazattal ment keresztül 14 ellen.

Nem is hiányzott egyéb ezen államférfiak díszéhez, mint az, hogy az ultramontánok — bemocskolják. A főlebbezés fenn fog maradni, mint legyek nyoma a díszes arany kereten.

*

„Sötét férfiaknak” nevezi a „Magyar Állam” az új minisztereket, kik néhány nap alatt — persze — nem teremthettek még dicsőt és nagyot.

A „Magyar Állam” — persze — ezeket a sötét férfiakat kevésbé szereti a körülötte seregülő — fekete férfiaknál!

Oh! hogy az örök világság fényeskedjék neki!

*

Succi koplal és e mellett igen jól érzi magát.

Veszedelemes ember. A sok fizetésjavítást igénylő államhivatalnok remeg tőle.

Utoljára még kathedrát állítanak az egyetemen az éhezés tudományának, a helyett, hogy bekövekeznék az a fizetés javítás!

*

Az anarchisták elleni törvény készen áll Franciaországban.

Drumont halálra érzi magát és kiszökik Belgiumba.

Drumont fény helyett — onnan fogja árasztani Európára az antiszemitizmus Drumont-fényét.

Ez már nem sötét ember a „Magyar Állam” szemeiben sem!

*

Hogy a Hieronymi beszédének óriási hatása lesz, azt leginkább a román pópák tapasztalták, sőt — úgy látszik megérezték előre. Tüntetőleg elmaradtak a beszámolóitól.

Hja! A miniszter beszédének eredménye még a primási „pax” lehet, ez a pax pedig nekik — nem jövedelmez semmit!

Gasparone.

Hajdu-Dorog a magyar nyelvért.

— Irta: Petrus Jenő. —

De Dorog résen állt. — Nem hagyta magát.

Midőn látta, hogy a fordítások megvizsgálására kitűzött idő letelt s a szláv nyelvű liturgia gyakorlására kiadott rendelet, püspöki uton vissza nem vonatott, — egy 1863 május 22. napján tartott közgyűlésen elhatározta hogy Popovics munkácsi püspök-höz küldöttséget meneszt a magyar nyelvű istentisztelet véglegesítése illetve biztosításából eredő gyakori sérelmeik orvosoltatásának sürgetése végett.

A küldöttség a város előkelőinek vezetése alatt megjelenvén Ungváron, Popovics püspök által — lekötelőző szívesseggel fogadtatott.

Ez alkalommal a hazafias püspök, az e hely szűk keretébe nem illeszthető felterjesztésre Dorog város közönségének, megígérte a magyar nyelvű rítus behozatalát, mihelyt a fordítások censusán keresztül esnek. — Megígérte hogy a dogma tekintetében kifogás alá

nem eső fordításokra ő maga fogja kieszközölni a pápa engedélyét s biztosította a küldöttséget arról, hogy a magyar nyelvnek ritusi használatában háborgatottai nem fognak, sőt a magyar nyelvnek önkéntes ritusi használatá miatt eddig mellőzött Szabó György dorogi lelkész a főesperesi stallumra való kinevezetés végett a kormánynak előterjesztendi.

A kérelemre azonban dacára a püspök biztató pazar ígéréteinek — határozat sohasem hozatott.

Valószínű, hogy nem a hazafias magyar szellemű Popovics püspökön mulott ez, hanem a már ez időben betegeskedett a püspök alatt is működő egyházmegyei kormány előjárója — ki a jeles püspökké halála után is egész Paukovics püspök szenteléseig teljes püspöki jogokkal kormányozott, azon könnyen érthető okokból nehogy a méltán vágyott püspöki koronát a latin klérus, magyarizálása miatt különben arra érdemes fejtől — elgördítse.

Popovics halálával megszünt Dorogot táplálni a remény, arra, hogy a magyar ritusi fordítások, rendeletileg oltárra emeltetnek. Sőt ellenkezőleg alapos félelme támadt hogy az üres püspöki szék egy szláv férfival fog betöltetni a ki az eddig kivított előnyöket a magyar liturgiát illetőleg teljesen ignorálandja s a gyűlölt szláv rítust, épségében, mint az az 1840-es évek elején történt, akarata ellenére is visszaállítandja.

Ezt magakadályozandó, ismét a felterjesztések és sérelmek terére léptek. A fejedelemhez, a kancellárhoz, a hercegprimáshoz, az országgyűléshez külön-külön intézték esedezéseiket, kérve most már nem csak a rítus magyarságának biztosítását, illetve a nemzettest nyelvének a keleti rítusu egyházakban való alkalmaztatásának elrendeltetését, hanem hanem a magyar nyelvű rítus örjeit, egy magyar ajku püspökségnek minden kanonoki stallumokkal való felállítását illetve fundaltatását és szervezését is.

A koronázást megelőző 1866. év május havában tarott közgyűlésében született meg az eszméje Dorognak. A határozatot megelőző tanácskozásokban Szabó György lelkész, Farkas Lajos, Farkas István ügyvédek azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy a magyar liturgikus nyelvnek, mindaddig, míg a hívők rúthén vagy oláh püspökségek alá tartoznak, a zoltáron való háboríthatlan biztos megmaradása nem remélhető Erre egy külön püspökség, egy teljesen független s a mostani rúthén és oláh elnevezésű püspökségek

Izsák is gondolkodott, hogyan használja ki pár szabad napját.

Egyszerre nagyot ütött homlokára s lelkesülten kiáltá:

— Megtaláltam!

Mindössze csekély különbség volt ennél fogva közte és Aristoteles között. Legfeljebb az, hogy Aristoteles görögül s ő magyarul kiáltotta e sokat jelentő szót, meg rajta is volt egy pár keveset érő ruhadarab...

Nem tudtuk, mi lett Izsákkal, csak annyit tudtunk, hogy halálos bajban forog.

Előlegkérő nevet viselő s ennek meg is felelő munkatársunk ugyanis e papírkát írta felelős szerkesztőnknek:

— Szerkesztő ur! Kérem, küldessen öt forintot. Óriási feltűnést keltő hír. Izsák, a szegény Izsák a halál torkában.

Lapunk tisztelt kiadója a levél láttára röviden és velősen csak annyit mondott:

— Nem küldök a gazembernek!

Ily körülmények között kénytelenek voltunk egy más tisztelt munkatársunkat kiküldeni, ki is a következőket tudatja velünk:

— Előlegkérő ur rendes szokását követve, most is felületesen írta meg a hirt. Igaz ugyan, hogy Izsák a halál torkában van, de másrészt éppen nincs halálos veszedelemben, levén a halál torkában a egy csapszék, hol a kitanult gazemberek és érdemes lókötek időznek, kik sejtve hivatásuk és érdemes működé-

sük végeredményét, így keresztelték el korcs-májukat. Izsák ur egy asztalnál táncol s berugva vigan dudolja.

A portugál, ha bort iszik...

Nekrológ író barátunkat tehát a nyilvánosság előtt is felkérjük, hogy ne sirassa el Izsák urat, mert még él.

Tűz az új utcán.

Mariska írja k. mamájának mai kelettel.

— Kedves Mama!

Utasításokhoz képest nagyon jól viselem magam. Haza jöve a lányiskolából, haza sietek (be kár, hogy a gonosz Laci mindig feltartóztatja), s ott szorgalmasan tanuláshoz látok (értsd: olvassa A „Magyar Figaró“-t, melyet viszont Pisti csent el a „Hungáriából” számára s aztán főzők, sütők (az igaz, megessi felét).

A mama a levelet elküldte jó barátnéjának, igaz-e az? szerezzen be információkat.

Meg is kapta a választ:

— Édesem, leányod gonosztevő, gyujtogat, Laci fiam is nagy veszedelemben forog miatta.

A mama kétségbeesésében majd a parókáját csapta a földhöz, hamis fogsorait pedig az asztalhoz, de meggondolva az ebből származható kellemetlenségeket, csak bővebb választ írt:

— Nos, ha akarsz tudni, a te kedves

leányod gyujtogató, mert leányra obbantotta az aranyifjúságot, Laci is örülten szerelmes belé.

A mama örömeiben a rendes szokástól eltérőleg nem egy félóraig, de óráig társalgott a fűdön tartózkodó rokonával, a fess Andor hadnagy ural.

Örült az indóháznál.

Álmos ur a legélesebb eszű egész Debrecenben. S tegnap éjjel mégis mi hír riasztotta fel városunk egész lakosságát, mely szomorú valónak bizonyult, Ez az éber értelmes ember eszét vesztette.

Kiküldött tudósítónk a dolog miben létét így adja elő:

Tegnap egész nap Álmos ur a legjobb hangulatban volt. Felesége délelőtt utazott el s ő egész könnyebbülten tudta tűrni a távollét fájdalmait. De délután sürgőnyt kapott k. nejtől, ki tudatja, hogy nem akarván, miszerint a ház magára maradjon, 2 nagynénjét küldi házörzőnek. Az egyik 60, másik 71 éves. Álmos urat ez dönté a veszedelemben.

A késő esti órákban értesülünk, hogy a két nagynéne megérkeztek a dühöngő urat látva, visszatértek, féltvén becsületben megőszült életüket, mire Álmos ur egy isteni csodálatos rendelkezésnél fogva eszét visszanyerte.

Váradi Ödön.

alatt levő, ha csak ma már részben is magyarajkunk maradt és még teljesen magyarajku közösségekből alakítandó magyarajku görögkatholikus egyházmegye püspöke lenne hivatott.

Kérelmezzenek tehát egy ily püspökség felállítására iránt; vagy ha ez most, az ország-nak a régi alkotmányos állapotba való átmenetével, hamarosan bizonyos tekintetektől keresztülvihető nem lenne, kérjék a munkácsi püspöki széknél egy kipróbált magyar hazafias szellemű férfinval való mielőbbi betöltését, kinek kötelességévé tétetnék, hogy a magyar liturgiális nyelv ápolására egy Dorogon székelő püspöki vikáriátust létesítsen és tartson.

A kérvények tehát, melyek itt terjedelmüknel fogva, ha bár igen érdekesek is, szintén nem közölhetők, ily értelemben lettek megszerkesztve s illető címjeikhez felterjesztve.

Megnem állhatom azonban hogy a képviselőházhoz intézett felterjesztés utolsó sorai itt helyet ne nyerjenek:

"Tisztelt Képviselőház! Midőn a törvényhozó testület előtt ünnepélyes óvást teszünk, hogy bárki is, benünket oroszoknak, vagy oláhoknak, vagy ha jobban tetszik, újabb elnevezés szerint románoknak, vagy ruthének nevezhessen, nem késünk felkérni a magas hongyűlést, miszerint a ruthén és román nyelvek zsarnoksága alól megvédeni s azok ellenében törvényekkel nemzeti nyelvünk teljes használatában biztosítani kegyesen méltóztatásuk! Mi, a világon egy nemzetiséggel sem vagyunk rokonságban, s úgy mi nem kecsegtethetjük magunkat egy más, hatalmas nemzetiségű nemzetbe való beolvadás reményével. Mert bár vallásos szertartásokban ismerünk is hitrokonomat, nyelvünkre nézve azonban csak édes magyar hazánkban találjuk testvéreinket. Mert mi magyarok vagyunk s az örökkévalóságig azoknak akarunk maradni. Mi ránk illik a nagy költő ama szép mondata: „E nagy világon e kívül nincsen számra hely; Áldjon vagy verjen sors keze, itt élne s haldod kell!...”

"A magyar nemzet szent nevében emeljük fel tehát gyenge szavunkat, ismételve esedezvény, miként bennünket országos pártfogás alá venni, igazságos és méltányos kérésünk teljesítése által, mint sokat türt és szenvedett magyarajku g. katolikusokat, megvigasztalni kegyesen méltóztatásuk.

Kik egyébiránt legmélyebb hódolattal maradtunk.

Kelt Hajdu-Dorog, 1866 év május hó 6-án tartott közgyűlésünkben stb."

Semmi egyebet nem kért Dorog, mint az idézett kérvény végső sorából is kitétszik, védelmet a keleti ritusu egyház idegen, nemzetietlenítő nyelve ellen, illetve az édes hazai nyelvnek a szertartás, illetve istentisztelet nyelvül való törvényes alkalmaztatását.

De ezen négy kormányzati forumhoz intézett hazafias esengéstől és aggodalomtól áthatott kérelem pusztában hangoztatott kiáltás maradt. E jobb sorsra érdemes derék nép óhaját kifejező kérelem letétetett s a felelőkenység pókja beszötte hálójával.

Dorog azonban vért... Hivén, hogy az alkotmányos egyezkedések befejezésével, melyeket minden hazafi, s így ő is előbb valónak ítél, majd csak felvirrad az ő kérelmének is...

De csatlakozott... Mágse! A felség folyamodványa bélyeg hiánya miatt valamelyik ügyes fináncnak felköltötte a figyelmét s arra egy „fizetési meghagyás” című végzéssel válszolt.

A nemzeti nyelvért buzgólkodó város népének, már-már várakozását tápláló reménye is fogyatékán volt, midőn a távozó 1866 év nyomán az anyira emlékezetes és örvendetes 1867. év megérkezett.

A kiegyezés sikerültének s az alkotmány helyreállításának közörméből új erőt merített a további küzdelemre.

A többszörös sikertelen kopogtatásból merített tapasztalat azt a tanácsot adta, hogy ne csupán a maga, különben 8000 lelket számláló g. katolikus népessége erejével szálljon az óhajott reformért a küzdelem terére, de az őszes magyar ajku görög katolikusokkal, kik az ország különböző területein részint ruthén, részint román püspökségek alatt, nyelvüktől a

liturgiális nyelvekkel lassankint elidegenítettnek, illetve kifosztogattnak.

Hogy tehát a nyolcezeri lélekszám ne találtassék némely körökben a célzott országos reform sürgetésére csekélynek s a mérlegben alig valamit nyomónak: Szabolcs, Szatmár, Bereg, Csanád, Ung, Ugocsa, Abauj, Sáros, Borsod stb. vármegyék magyar ajku görög katolikus hitközségeihez felhívást intézett, hogy a magyar liturgiális nyelv s a magyar püspökség törvényes utakon való kivívásához csatlakozzanak.

A keresztülvitel módozatainak tárgyalására 1868. év ápril havának 16-ik napja tüzetett ki s erre az ország keleti feléről Erdély kivételével minden magyar ajku község, város és hitközség meghívott.

A meghirdetett népgyűlésen az ország legtávolabb vidékéről is igyekeztek legalább képviselőket megjelenni, s a ki ismerte az akkori közlekedési viszonyokat, mérlegelni tudja azt az áldozatot is, melyet egyesek, vagy mint községek a hazafiaság oltárára hoztak.

Felvirradt a nap, — a gyűlés napja, ápril 16-ika.

A város lobogódiszbe öltözött fogadta vendégeit. A közeli vidékről számosan, a távoliakról 3--6 tagu küldöttségek voltak vendégei Dorog város lelkes lakosságának.

(Folyt. köv.)

A test gondozásának eszközei a tanszerkiállításon.

— Irta: dr. Kenézy Gyula. —

A küzdelem a megélhetésért napról napra fokozódik. Minél megerőltetőbb munka árán jut az ember a mindennapi kenyérhez, annál erősebb szervezetre, annál elpusztíthatatlanabb egészségre van szüksége. Ezen tény felismerésének eredménye az, hogy a tanulók testének gondozását apránként éppen olyan fontos iskolai teendőnek fogjuk tartani, mint a másikat, a mely az iskolát létre hozza, t. i. a szellemnek a nevelését. A mily arányban növekszik a tanulók szellemi munkája a tudományok haladásával és a versenyafta igények fokozódásával, olyan arányban kell a testet is okszerű gondozással erősíteni. Ezen az alapon foglal helyet a tanszerkiállítás keretében a testi nevelés okszerű módjainak feltűntetése. Igaz, hogy tulajdonképen csak az iskola egészségana illelék e keretbe; mivel azonban az egészségtan tanítása az iskolában mindinkább terjed, éppen nem látszik feleslegesnek, hogy azok, a kik hivatva vannak e tárgyat tanítani, a gyermekek egészségtanát lehető jól áttekinthessék.

Ez okból a kiállítás ezen részében tervbe van véve a gyermekek gondozására, ápolására szolgáló mindazon tárgyak, eszközök, készülékek stb. bemutatása és ismertetése, a melyekre a gyermeknek élete első napjától kezdve szüksége van.

Ennek megfelelőleg az első csoportban a csecsemők ruházata lesz kiállítva, a mint az a kiválóbb kulturnemzeteknél divatban van. Felöltöztetett és bepölyált viaszbabák fogják feltűntetni, hogy mi módon védik az angol, német stb. bábát a külső ártalmas befolyások ellen.

Az után következnek a nagyobbacska gyermekek célszerű ruházata: fehér és ágynemű, felső ruha. Majd a gyermekszoba berendezési tárgyai, butorok, játszó-, tanulószerek, eszközök és szobatornázó szerek.

Egészen külön teremben lesz a gyűjteménye a beteg test ápolására szolgáló eszközök és készülékeknek, u. m. a gyógytornázásnál használt, valamint a testgyógyító gépek és kellékek.

Hogy a kiállítás e része könnyebben váljék áttekinthetővé, a kiállítás ideje alatt előadások tartatnak az egészségtan köréből. Az előadások a terv szerint felölelik a gyermek-egészségtan mezejét, s főbb vonásaiban ismertetve lesz az iskola egészségana, az iskolai foglalkozások káros hatása a szervezetre és annak fejlődésére és e káros befolyások ellensúlyozásának módja. Hasonlóképen előadás tárgya lesz az is, hogy mily irányban és terjedelmében

kell a tanítóképzőkben az egészségtant előadni, hogy a tanítók képesek legyenek a gondjaikra bízott gyermekek egészsége felett kellő módon őrködni s őket az egészségtan elemi ismeretére megtanítani.

Végül, hogy a test gondozásának minden módja — nagyjában legalább — fel legyen tüntetve, a kiállítás ideje alatt a debreceni tornaegylet három csoport tanulóval bemutatja azon játékokat, amelyek a gyermekek edzésére okszerűen felhasználhatók és bemutatja egyúttal az okszerű torna-tanítás menetét, valamint a gyermekeket renhez, fegyelemhez szoktató, és amellezt erősítő szabadgyakorlatokat, fűzőreket, továbbá a rendszeres szertornázást.

Hogy a kiállítás ezen terv alapján úgy sikerüljön, mint a tárgy nagy fontossága megérdemli, a legjobb erőknél is csak hosszú időn át végzett rendszeres munkája árán volna elérhető. De nem a kiállítás külső fényes sikere lebeg célul a kiállítás előkészítői előtt. A cél az, hogy azok előtt, akik a jövő nemzedék szellemi nevelésével foglalkoznak, a test ápolásának, fejlesztésének szintén nagy fontossága ismét bebizonyítottassék, nemkülönbben megmutatni az utat, amelyen az „ép lélek” mellé az „ép test” megszerezhető, megtartható.

„K. É.”

Irodalom — Művészet.

Csokonai és Pope.

(P o p e: „Hajfürtrablás”-ának hatása Csokonai „Dorottya”-jára.)

— Irta: Barcza József. —

(Folytatás.)

„Gőzelem, győzelem! harsan a lord hangja, Borostyánt fejemre! a kincs birtokomba!”

Csokonainál már a 3-ik énekben megkezdődik maga a harc is.

A küzdelem kezdete előtt Dorottya egy hosszabb beszédben részére nyeri Adelgundát és Orsolyát, kik aztán többi társnőjüket vonják be elégtelen körükbe.

Rebekát követségbe küldi Dorottya a férfiakhoz. A követség sikertelen.

(Legnagyobb sajnálatomra nem idézhetek Csokonaiából, mert bizony nem nagyon szelíden bánik a szegény női hirnőkkel.)

A követ beszéde, habár durvább is, de a Pope 5-ik énekében előforduló beszéddel, a Clarissáéval teljesen rokon. Mintaképül kétségtelenül Pope szolgált Csokonainak.

Clarissa így szól a férfiakhoz:

„Mondják: a szép nőt mért imádják annyira, Hetyke, böcs egyformán ugyan mért kívánja, Hogy a világ kincsét mind magukra öltse? Anya'nak nevezik s tisztelik anygalkép? Kocsinka: ugyan hát körül miért állja Az imádók serge: mindünk kész szolgája? Vagy a páholyokban talán nem láthatjuk, Hogy utánunk hogyan csavarják a nyakuk?”

Rebeka szavai:

„Mért vagynak oly nagyra a gavallér nívvel, Ha ugy bemoeskolják azt a szilva-lével?

Mit ér a fodros haj? a mandsét, a tászli, A zsinóros nadrág, ha az ember bászli? Pedig mily kényesen, feszesen, begyeseu Járnak az uracsok végig a Partesen?”

Szinte megjelent előttünk a Rebeka furia arca.

Rebeka aztán durván személyeskedik, de a férfiak nevében Bordács is kifzeti aprópénzzel.

Ez a követküldés s ennek sikertelensége, a helyzet rajza is határozottan Pope tanulmányozására vall.

A színhelyen, a somogyi Eszterházi palotán fölismerjük a Pope Hampton kastélyát.

A társalgási modor, a pletyka, a discursus apró tárgyai, ha nem is ugyanazon szinből, de egy anyagból készítvük.

Pope nál:

„Itt a királynőről hymuszt zengedeznek, Ott szépségét hallod egy ind legyezőnek; Nézés, viselkedést rögtön elítélnek, Nincs itt maradása a tiszta hirnévnek.”

Csokonainál:

„Egyik azt vitatja, hogy Bonapart megholt,
Máskik, miket csinált, mikor insurgens volt.
Egyik arról beszél, melyik jobb paripa,
Más, hogy az övénél nincs szebb tajték pipa.
.....

A dámák előtt is forr sok matéria:
Az a szép gavallér kinek az urfia?
Az a jeles köntös ugyan hol készült,
Az a füllönfüggő mennyibe került?”

E két egyező rész szembeállításánál látjuk:
Csokonai szintén megmutatta, hogy ő első sorban magyar s mint ilyen saját korát, annak társalgását, ennek tárgyait igen jól megfigyelte.

Benne van ugyan Pope idézett soraiban is az angol gyarmati cikkek egyike: az ind legyező, de az azonkívül való discursus kozmopolita jellegű, míg Csokonainak minden egyes szava magyar tárgyat, magyar szokást, magyar igt foglalt magában.

A küzdelem leírás, a ragyogó fenséges hang, a harci eszközök, a harcban lejátszódó epizódok szintén Pope-ból vannak kölcsönözve. Harcaik méltó az istenek harcahoz, fegyverük azonban a szikrázó szemek villáma, hajtók, csábító mosolyok, csiklandás.

Csokonainál:

„Megindul a sereg, a selymek suhognak,
A pádimentomon a cipők topognak.”

Pope-nál:

„Hallga! selyem suhog, amott halcsont ropog,
Harcú rivalgásra nyil — nő s férfi torok.”

Az epizódok közül Thalestris szemé sugarával teríti le Wackerwitz és Fopling urakat s ezek egyike „verssel,” másika „metaphorával” hal meg.

Csokonainál Cloris ugyanígy dönti porba kincsét, ha vele együtt „metaphorában” hal meg. Ez is Pope-ból van kikölcsönözve.

De hiába. Dorottyaék küzdelme, Opor fufangos elméje dugába dönti tervük kivitelét. A női sereg szétbomlik, Dorottya, a fővezér halálosan megsebesül.

A negyedik énekben Pope a Spleennek, e komor alvilági szellemnek lakát írja le. — Ehhez megy egy sötét Gnóm — Umbriel, — hogy Belinda számára affektálást, könnyeket, fájdalmas tekintetet, igéző mosolyt kérjen fegyverül. — Ezt megkapván, a felvilágra tér meg. Itt már Belindát Thalestris karjaiban a fájdalomtól megtörve találja.

A hűséges barátó, a harcias természetű Thalestris kitör a rabló lord ellen, majd Plum ur, kit szellemesnek tart ugyan mindenki, de tényleg pipogya világi, próbálja a fürt-örzöt kapacitálni. Végre Belinda szól könyvelt szemekkel, de a keményszívű lord hajthatatlan marad. Belinda fájdalma utoljára oda zsugorodik, hogy tulajdonképpen nem a fürtöt, az ennek elrablása által szenvedett szegényt, csak egyik ékességét, szépségének nagyon is felülő részét siratja. „Ha a lord már mindenképpen emléket akart tőle, mért nem olyat tulajdonított el, ami kevésbé feltűnő helyen volt?”

E meglehetősen hosszú ének ismét csak arra szolgál, hogy szereplőit minél szabadabban támadhassa.

A Spleen lakása szép, csillogó nyelvvel van megírva, ugy szintén maga a Spleen is.

Az angoloknál a Spleen, a szeszélyesség igen széles körben ismeretes s éppen ezért ennek megszemélyesítése sokkal természetesebb, mint például Csokonai Carnevalja.

Csokonai alakja éppen a Carneval kevésbé ismert volta miatt erőltetett, elmosódott

Csokonainál a 4-ik ének Dorottya panaszával s satirikó-komikus végrendelkezésével indul meg. A mint éppen tollba diktálta végakarátát, Rebeka jelen meg az elaggott Carnevállal s a matriculával. A matriculát megégetik s Carnevalt békóba verik.

Hirtelen tűz üt ki, zür-zavaros hangok hallatszanak a cselédszobából. Opor kérdőre vonja vén inasát, Gerőt, ki a maga trágár szávaival vigságra hangolja az uri társaságot.

Ez alatt Carneval — kiról a zavarban meglepedeztek — Hymen segítségével a férfiakhoz menekül.

A nők már megnyugodnának, de Fama istennő közibük röppen s ismét fölleszti az elhamvadtt tüzet. Dorottyaék ennek bujtogatására másnapra ismét harcot terveznek. Azonban Vénus megjelenése megsemmisíti szándékukat. Thalia grácia mindnyájukat megfiatalítja; a legszebb Dorottya lesz s Oporral rögtön összebörönlja őket.

Csokonai ezen éneke már felesleges. A 3-dik énekkel, vagy legfőlebb Carneval és a matricula kézrekerítésével ügyesebben s helyesebben végzett volna. Így művének alapeszméje nem egységes. Hanem azért ez ének, leszámítva Fama és Vénus hosszan elnyújtott beszédét, hü, eleven s mesterien szép leírásaiért — különösen Vénus megjelenése, — méltó Csokonai talentumához. Sikerült Gerő elbeszélése is. Az igaz, hogy mosdatlan száju, de élénk és jellemző.

A régi népies alakok ily hü, megzapot rajzát, a beszéd modor e jól eső, paraszti humorát Csokonai előtt nem igen találjuk.

Pope művének külszerkezete, az V. ének sokkal kerekesebb; a cselekmény fejlődése, bonyadalma, s végkifejlete tekintetében megfelelőbb a Csokonai IV. énekénél.

Csokonainál azonban az egyes énekek technikája művészebb.

Pope Arielt az I-ső Ének felén beszélgeti; sok időt tölt el a kártyajáték leírásával, kelletlenül tovább folytatja az alkudozást a nők és férfiak közt.

Csokonainál az egy hosszabb lyrai ömlégesen — a 2-ik énekben — a magyar tánc elhanyagolása miatt érzett keserű kitérésen s Vénus beszédén kívül ezt nem találjuk.

De ez elsőb, hosszúságos panasza is a kor hatását tükrözi vissza. Jól tudjuk: a főbuzdulás idejében mily szeretettel, lelkesedéssel tömjéneztek írónk mindannak, mi nemzeti volt.

Apróbb megjegyzések még fordulnak elő Pope és Csokonai között. Igy egy kalendárium készítőit mindketten megpécézznek. A nők elkényeztetett ölebe: a mopsz mindegyikőjükénél megvan. Csak éppen a hang különbözik.

Pope megrója a nők oly tetteit is, a min legtöbbet csak mosolyognának, vagy éppen, amit természetesen találunk. Azt hiszem, hogy egy fiatal lánykát senki sem fog megszólani, ha kögigerliket tart tolette asztalán, vagy etagerejében egy ismert barátunk karrikaturáját őrizi ésevel, cérna szára függesztve?!

Pope Csokonaira művének egész fölépti tervezetével hatott.

A leírások Pope nyomán készültek a Dorottyaiban.

Azon durvább, trágárabb részek, melyek Csokonainál előfordulnak, Blumauer pornografikus Aeneisének hatását s Csokonai modortalanságát s nem egészen kifejlett izlését mutatják.

Reflexiói is Pope-ra valának, de az övéi derültebbek emezénél.

Felül multa mesterét bő-, tréfás hasonlataival.

E tréfás, élénk komikai hatású helyei Csokonait hivatott költőnek mutatják.

A maga idejében s most is talán azért kevésbé olvasott, mert ő a kifejezésekben nem igen válogatott s tolla gyakran fogott vastagabb kelletlenül.

De vajjon a viharos tenger hullámai nem durva, nagy vonásokkal festvék?

S mégis egy bizonyos távolságból nézve, nem harmonikusán olvadnak-é össze a környezettel s nem igazi esztétikai gyönyört keltenek-e bennünk?!

Szinház.

* Uj színmű. Thán Gyula, törekvő fiatal íróársunk, a „Debreceni Lapok” és „Közérdek” című hetilapok szerkesztője, közelebb „Parszthüség” című népszínművet írt s azt Tiszai Dezsőnek előadás céljából benyújtotta. A darabot a debreceni színtársulat először M. Szigeten adja elő, siker esetében pedig — a mit kétségtelennek tartunk — Debrecenben is előadják még a saison folyamán.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órakor, csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. — Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óraig tartanak. — Az igtató, kiadó-hivatal és az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreceni távirda-hivatalnál július 21-én: változó felhőzet, helyenként csapadék.

A debreceni állami időjelző állomás jelentése, 1894. július hó 21-én reggeli 7 órakor. Hőmérséklet 15.4 C. fok. Légnomás 761.4 millim. Szélirány északi. Csapadék tegnap reggeli 7 órától ma reggeli 7 óraig — millim. Ugyanezen idő alatt legmagasabb hőmérséklet 22 fok. Legalacsonyabb hőm. 9 fok.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként d. e. 10-től 12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9 óraig T a l á l k o z á s ugyanott szerdán és szombaton délután 3 órától 5-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva van pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

„A közügyesítő egyesület” első iskolai műhelyében (főreáliskola földszint) szerdán és szombaton d. u. 3—5-ig munka tanítás-folyik.

Katonai térizene kedden és szombaton d. u. 5 órakor a „Nagyerdőn”.

Orfeum a „Koron”-ban, kezdete minden este 8 órakor.

A tanszerkiállítás vendégeket fogadó bizottsága minden vasárnap d. e. fél 11 órakor a Gönczy-egyesület „Otthon”-ában ülést tart.

A „Margit” fürdő vendéglőjében minden vasárnap d. u. cigányzene játszik.

Verseny-kuglizás június 1-től — augusztus 15-ig vasárnap a pénzügyi tisztviselők közt.

A cirkuszban előadások minden este 8 órakor a Széchenyi-utca végén lévő hyppodromban.

A tűzoltó-zenekar minden szombaton, vasárnap és ünnepnapon este a „Budapest” sörsamokban játszik.

Június 22-én d. e. 11 órakor: a vadásztársulat közgyűlése a városházán.

Július 23. A városi közigazgatási bizottság üléséül se.

Július 26. Városi rendes közgyűlés.

Aug. 6—14. Debreceni nagy-boldogasszony napi országos vásárok következő rendben: 6—7-én bőr, gyapju, mész stb. toll, iparcikkek, gabonaneműek és mindenféle terményvásár, 9—10-én juhvásár, 11—12-én sertésvásár, 12—13-án lóvásár, 13—14. baromvásár.

Augusztus 24-én és 25-én tiszantuli ev. ref. középisk. tanáregyesület közgyűlése.

Október 1—9. Debreceni Dienes napi országos vásárok következő rendben: 1—3-án bőr, gyapju, mész, toll, iparcikkek, gabon neműek és mindenféle terményvásár, 4—5-én juhvásár, 6—7-én sertés vásár, 7—8-án lóvásár, 8—9-én baromvásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók.

— Szoboszló polgármestere meghalt. Szoboszló városának gyásza van. Első tisztviselője, Thury Albert polgármester tegnap délután hosszas betegeskedés után 63 éves korában elhunyt. Elhunytáról Szívós Géza főjegyző ma reggel értesítette Rásó Gyula kir. tanácsos alispánt. Thury Albert régi szoboszlói hajdu családból származik, atyja főhadnagya volt Szoboszló városának. Az elhunyt először ügyvéd volt, míg a város ügyészévé választotta, amely hivatalában 20 évig működött. A polgármesteri hivatalt 1886-ban, Ceglédy Lajos elhunytával ruházták reá. Részt vett a Miksa császár vezérlete alatti mexikói háboruban, Amerikából azonban a császár szomorú vége után visszajött. Győry Elek függetlenségi képviselő ellen egyizben föllépett szabadelvű párti programmal, de győzelemre nem jutott. A köztisztletű férfi az alsó-szabolcsi ref. egyházmegyének is világi tanácsbírája volt. Temetése holnap délelőtt folyik le s bizonyára inpozáns leend. A megyéről a temetésre Rásó Gyula alispán és Szöllősy János t. ügyész fognak kimenni Szoboszlóra.

— **Isteniszteletek.** A holnapi isteniszteleteket az ev. ref. templomokban a következők fogják megtartani: a nagytemplomban dr. Nagy Zsigmond tanár, a kistemplomban Ferenczy Imre segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban Tóth István segédlelkész, az ispotálytemplomban pedig Dicsőffy József, lelkész. — A rómkath. templomban reggel 7 órakor Léky Kornél segédlelkész miséz, 9 órakor Tarnay Károly mond csendes misét, utána szent beszédet mond Léky Kornél. 12 órakor miséz Kópis József segédlelkész. Délután 3 órakor litánia lesz, amit Tarnay Károly tart meg. A litánia után a rózsafüzér társaság rendes heti ajtatóssága következik.

— **A Nagyerdő** olyan mulatóhelye Debrecennek, amelynek nincs párja széles Magyarországon. Aki a Nagyerdőt a maga esőndesen kocogó omnibusz-közlekedésével és homoktengerével ösmerte még csak tíz évvel ezelőt is, az ugyan méltányolni fogja azt a nagymérvű és folytonos haladást, mely az üde levegőjű lombok pompájában diszlő nagyerdő is meglátszik. A nagyerdei fasor Simonyi őbester által ültetett pompás fáinak kivágása által ugyan az erdő sokat veszített nevezetességéből, de eddig az 5—6 éves új fasor is szépen fejlődik s már nyújt árnyékot is. Középen robog a kis vasut vonata, egymást érik az uri és bérfogatok, itt lovor, ott vasparipán száguldoznak a sport-kedvelő uracsok, míg a gyalogosok meg-megállva gyönyörködnek az élénk képben. A sétakert gyönyörű villái folytatásokat lelik a nagyerdei parkot környező villákban, melyeknek üdülő közönsége igyekszik minél családiasabb társas életet létrehozni; — ennek jele a nagyerdei és sétakerti lakók által jövő szeptember 2-án. — Anna napjának előestéjén rendezendő katonazenés és cigányzenés nyári vigalom is. Imé itt a debreceni specialis fűrtő lista, a város nagyerdei lakóinak névsora: Diénes Barna, Kernhoffer József, Donogán István, Somossy István, dr. Kola János, dr. Kemény Mór, Mayer Emil, Kolbenhayer Kálmán és Áron János, mindannyian családjakkal, a Szabó-család, Kovács Gyula, Rózsa Ferenc, Scheffer Nándor, Bárdos Géza, Steinberger Gyula, és Kardos Kálmán. Villát minél többet kell építeni, hogy mások is nyaralhassanak idehaza. A mi comfort, a mi javulás a városi Nagyerdőn van, az a Szabó József városi főszámvevő gondoskodását és jó izlését dicséri. — A Dobos pavillon tágas terraszával, tánctermével és udvarkertjével gondoskodik a lakók és kirándulók táplálékáról; dicséretére válják Német János vendéglősnek, hogy az étlapok kifüggesztésével megszüntette az eddig szokásban volt zsarolásokat. Darnai Jóné cukrász frissítőket árul, a hasonlíthatlan vizű gőz-kád- és zuhany-fürdők korlátlan uralkodója pedig még mindig Szücs Marcsa, minden debreceni halandónak ez elpusztíthatlan kedélyű jó barátja. Ujítás a katonazené kedvéért épült zene-pavillon, bár a katonai zene hetenként kétszer, nem ott, hanem a régi lövőház előtti rindeuban játszik. Szerencse, hogy itt már nem puffog a puská: má'utt a diszes új lövőház. Nagy haladás észlelhető kertészeti szempontból is, mert néhány év óta alkalmazásban van a szőnyeg-kertészet rendszere is, mely mindjárt a kis vasut indóházánál lép meg. Sokat ér a park fenyves parthéja, míg ellenben a fürdőház előtti sárgult hattyú szökőkutat, karhatalommal kellene eltávolítani, olyan rut és disztelen maradványa a régmúltak. Megvan a

vasárnapon és a pünkösdi népünnepeken „bezzeghangos” — leveles csárda is, amelyben a táncra perdült bakák és konyba-ideálok kegyelméből lehet tanulmányozni népeletet és valódi magyaros csárdást. Közbe-közbe egy kis nyári multság a Dobosban, majális a lombok közt, amely kiváltképen kedves és kedélyes, ha az ifjak ifjú szívü barátja, a Nagyerdő egyik legfőbb Maecenása, dr. Wolaffka püspök rendezi s már korán reggel látni lehet jól megteremtett civák kivonulását, a kik Szücs Marcsa kisasszony protekciója mellett élvezik a jól berendezett fürdőház élményeit, kijelentvén, hogy ez az egyetlen víz a világon, amely jót tesz a debreceni ember természetének! — Vallják ezt mások is, a kik aztán felrissülve ülnek a vonatra és találkoznak utközben a Margit-fürdőnek épp ily felrissült közönségével. A Nagyerdő árnyas fasorai közt boljong néha a nyilas Ámor, de gyakran találkozik azokkal a kik nem nyíllal, de modernebb fegyverekkel bosszulják meg, a mit ellenök vétettek. Lehet hogy éppen Ámor okozta a veszedelmet. Ilyenkor nagypukkanás hallatszik s az ember örül, ha a levőgő sebesült meg s nem öngyilkos vagy párbajozó fél. Azonban félre a komor képekkel: csendül a kis vasut jelző-harangja. Déli tizenkét óra múlt és hosszú rajokban érkeznek a Nagyerdő nyári vendégei, a száma öszvegyek. Jól teszik, ha holt saison elől a Nagyerdőre menekülnek, mert a költővel szólva: „itt örömsé élet laknak, mert élnek a lombok!”

— **Kossuth szobra.** A debreceni Kossuth-szobor bizottság, — a mint már jelentettük — délután 5 órakor a kereskedő ifjak önképző egyesületének helyiségében teljes gyűlést tart. A gyűlés tárgyai különféle jelentései lesznek. — Beszámol a gyűlés az eddigi gyűjtés eredményéről s meghosszabbítja a gyűjtőív beadáának határidejét. Határoz továbbá arra nézve is, hogy a házankénti gyűjtés mikor vegye kezdetét. — Ujabb adakozások, melyek befolytak a szoborbizottság pénztárosához, a következők: Kulcsár Imre 1762. sz. gyűjtőívén: B. Tóth Lajos 1 k. Jeney Miklós 2 k. Matika Sándor 1 k. Nickó József 1 k. Medgyesi Gábor 2 k. Szilágyi Gusztáv 1 k. Kulcsár Imre 2 k., összesen 10 korona. — Kemény Jánosné 3220. sz. gyűjtőívén: Doksos Ferenc 2 k. N. N. 1 k. Kemény Jánosné 4 k. Zsödi Antal 1 k. Zigory Béla 2 k. Sikor Béla 2 k. Veres István 1 k. Olvashatlan 2 k. Csóka Pál 1 k. Olvashatlan 2 k. Nagy László 1 k., összesen 21 korona. — Szabó Zsigmond 7. sz. gyűjtőívén: Biró József 6 k. Szabó Zsigmond 6 k. Katz Lajos 6 k., összesen 18 korona. — Szalay István 1030. sz. gyűjtőívén Szalay István 2 k. Leskó Ferenc 2 k., összesen 4 k. — Materny Lajos lelk. 615. sz. gy. ívén: Benyáts Emil 20 kor. Forgács Károly 4 k. Handtel Vilmos 10 kor. Ganovszky Lajos 4 kor. Materny Lajos 4 kor. összesen 42 k. Gacsal János ref. lelk. (Torontál-Vásárhely) gyűjtése 7 kor. 80 fillér.

— **Szerencsétlenség.** Nagy csapás érte Kornis Ferenc nagybirtokost, a debreceni nemzeti párt elnökét és a nyiregyházi kir. törvénytörvényesek nyugalmazott elnökét. Fia, Zoltán, egy kedves, szeretetreméltó, csöndes modoru fiúcska, aki a IV. gymnasiumot az idén végezte be, tanárainak kedvence s szüleinek becézett gyermeke, szerencsétlenségnek vált áldozatává. Vizsgáinak végeztével szüleivel együtt a család Tisza-Büdön fekvő birtokára ment s ott érte utól tegnap délután 4 órakor balvégzete. Töltött fegyverrel kezében a kastélyt körülűtó kerítésen akart átmászni, miközben a fegyvert a kerítéshez támasztotta. Mikor testével már fenn volt, egyik kezével lenyúlt a fegyverért, mire annak ravasza

valamiben megakadt s a fegyver eldőrdült. — A fölfelé irányuló csőből a golyó előbb a Kornis Zoltán combjába, majd azon keresztül haladván, a fejébe furódott. A dörrésre a kastélybeli cselédség azonnal a helyszínére futott, de a szerencsétlennek már csak holttestét találta, mert az agyba rohant golyó rögtön halált okozott. A szerencsétlen gyermek épen látogatóba akart menni a községben lakó egyik rokonához; elkészítette, kirakta ruháit az asztalra, de már azokra neki nem lesz többé szüksége.

A szomorú esetről kiadott gyászjelentés így hangzik:

„Kornis Ferenc és neje Dogály Irma, Kornis Zsófia Jelenffy Kornélné férjével és gyermekeivel, Kornis Sarolta Megyery Istvánné férjével és gyermekeivel, Kornis Ilona Péchy Tamásné férjével, ifj. Kornis Ferenc és számos rokonok nevében fájdalomtelt kebelrel tudatják buji és tóthváradgyi Kornis Zoltán szeretett fióknak, illetve testvérüknek, sógoruknak és nagybátyjuknak folyó hó 20-án d. u. 4 órakor véletlen baleset folytán, életének 15. évében történt gyászos elhunytát. A szerencsétlenség fiatal áldozatának földi maradványai folyó hó 22-én délelőtt 9 órakor foguak róm. kath. szertartás szerint a t-büdi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-miséldozat folyó hó 23-án délelőtt 9 órakor fog a t-büdi kegyuri egyházban az egek urának bemutatni. T-Büd, 1894. július 20. Áldás és béke lengjen a korán elhunyt porai felett!”

— **A diákok gyomra.** A debreceni főiskola tápintézetéről érdekes kimutatást állított össze Elek Lajos tanár, tápint. bizottsági elnök. E kimutatás feltünteti, mennyit fogyaszt el közel negyedfélszáz jó diákgymor egy esztendő alatt. Ime a kimutatás: 1. Élelmezési idő: Az 193/4-iki évben a rendes élelmezés folyt: Az első időszakban 1893 október 2-től december 20-ig, összesen 80 napon át. A második időszakban 1894. január 3-tól március 18-ig, összesen 75 napon át. A harmadik időszakban 1894. április 2-től június 30-ig, összesen 83 napon át. A 238 napra terjedő rendes élelmezési idő alatt az étkezők összes forgalma 64,207 volt. Az év többi részén, vagyis 127 napon át csak az u. n. renaens tanuók élelmezése volt folyamatban, kiknek forgalma 5,493 volt. Az 1893/94-iki iskolai év folyamán alatt tehát a tápintézetben élelmezett tanulók összes forgalma 69,700 ra rugott. — 2. Létszám. Az 1893/94-iki iskolai év folyamában összesen 332 tanu volt a tápintézetnek. Ezek közül gimnáziumi tanuló volt 162, tanítóképezdei 68, joghallgató 64, hittanhallgató volt 38. Ezekén kívül csak kenyérrrel való élelmezésben részesült 27 tanítóképezdész. — Tápintézeti tagok hullámozása: Az étkezők maximuma volt az első időszakban 294, a másodikban 290, a harmadikban 290. A 332 tanító közül egész éven át bent volt a tápintézetben 210, rövidebb, vagy hosszabb, de az évnél kisebb terjedelmű idő alatt volt a tápintézetben 122. A ki és belépő tagok hullámozását, illetőleg tápintézeti tagsági idejüket számításba vévén, úgy találjuk, hogy a 802 tápintézeti tag kevés híján megfelel 280 olyan növendéknek, kik közül mindegyik az egész évet, tehát a 238 napot kitöltötte volna a tápintézetben. — 4. Elfogyasztott élelmi cikkek: Kenyér 38, 554 kgr., percc 1,045 száz, liszt 2,818 kgr., marhahús 19,144 kgr., sertéshús 3,076 kgr., virsli 4,690 pár., kolbász 922 kgr., zsír 40 kgr., szalonna 1,795 kgr., borsó 708 kgr., paszuly 1,465 kgr., lencse 167 kgr., rizskása 566 kgr., árpakása 104 kgr., cukor 341 kgr.

só 1050 kgr., paprika 22½ kgr., bors 23 kgr., ecet 957 liter., buzadara 298 kgr., sárgarépa 2467 kgr., petrezselyem 779 kgr., vöröshagyma 756 kgr., nyerskáposzta 4,748 kgr., paradicsom 120 üveg., torma 361, tej 2,653 liter., tejföl 457½ liter, túró 369 kgr., tojás 5,829 darab. krumpli 12,227 kgr., cékla 1,206 kgr., aszalt szilva 50½ kgr., köleskása 160 liter. Az éven át elfogyasztott cikkek forgalmi értéke 16,825 frt 68 kr. Ha ezen összeget az élelmezettek évi forgalmával t. i. 69,700-zal elosztjuk, úgy találjuk, hogy egy fővendéknek egy napi élelmezésére szükséges anyag forgalmi értéke 24-14 krajcár volt.

— **Gyászjelentés.** Szomorodott szívvel tudatjuk felejtetetlen kedves gyermekünk testvér és uhoka: **E n d r e n e k a** föyő és hó 20 án déli 12 és fél óraker, életének 6 dik havában, pár napi szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei a folyó hó 22-ik napján délelőtt 11 óraker fognak az ev. ref. egyház szertartása után homok-kert 180 ik számú háztól a Kossuth-utcai sírkertbe öök nyugalomra hely ztetni. — Mely végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk: Debrecen 1804. július 20. **K o v á c s** Gábor ügyvéd és neje Nemes Irma. Kovács Béla, Margit, Irénke és Gábor testvérek. Öv. Nemes Gáborné nagyanya.

— **Uj köút.** A Debrecen N.-Károlylyal összekötő országutat — mint értesülünk — körburkolattal fogják ellátni. — A mintegy 1700 méter hosszú országút köv-zését **R e i c h m a n** Armin vállalkozó eszközözi. A kavicsok hordása már javában folyik s nem-okára megkezdődik a kövezés is.

— **A hesszeni légy,** a buzának ez a veszedelmes ellensége, mely már a múlt évben több alföldi megyében jelentkezett, az idén pedig tömegesen lepelt el nagy területeket. Hajdumegye buzavetéseiben is sok kárt okozott. Püspök-Ladányon, Nádudvaron lépett fel legnagyobb mértékben, sőt szörvén,osan Debrecen határán is jelentkezett, különösen a macsi pusztán. A városi tanács a fő dmvelésügyi miniszter rendelete következtében a lakossághoz legközelebb felhívást intéz, melyben figyelmezteti a gazdaközön éget a hesszeni légy terjedése által fenyegető komoly veszélyre és utasításokat ad a baj ellen való védekezésre. A felhívást 4000 példányban nyomtatják és naponként szétfordják.

— **A főiskola köréből.** Mig a muzsák az u. n. „nagy szünidő” meleg napok a att pihennek, addig főiskolánk kormányzó testülete bu gó munkálkodást fejtenek ki az alma mater érdekében. E munkálkodás tárgyai közül a „Debr. Prot. Lap” után kiemeljük a következőket: A főiskolai gazdasági tanács f. jul 16-án és 17-én tartott rendkívüli ülésében felülvizsgálta az „Uj épített pénztár”-ról 1883. július 1-től 1892. december 31-ig vezetett számadásokat s rendelkezést tett az 1893. évi számadások elkészítése iránt. Ily módon most már remélhető, hogy a f. évi szeptember hóban tartandó egyházközségi közgyűlésre fölterjesztetnek ezen számadások, egyszersmind az 1885. évi 113-ik számú egyházközségi végzés rendelkezéséhez képest a főiskola új-répitésének története s e számadás vizsgálatáról szó ó jelentés, az egyházközségi tagok közt leendő ki-oztás végett, ki fog nyomatni. — A főisk. gazdasági tanács felülvizsgáló küldöttsége Kiss Albert küldöttségi elnök vezetése mellett, f. év július 20-án foglalkozott az 1892/3-ik évi tápuztéti, — továbbá az 1892/3-ik év első feléről szóló háznagy számadások felü viz gálatával. Ugyanezen küldöttség feladatai még a következők: az 1890/1-ről vezetett főisk. pénztári számadások felülvizsgálása. Javaslataadás a főisk. kölcsöntökékrő szóló kötelezvényeknek a levéltárból a főisk. pénztárba helyezése s a számadások és a pénztárak vizsgálatával összeköttetésbe hozása

iránt. A főiskolai gazdasági tanács építő küldöttsége, Lengyel Imre küldöttségi elnök vezetése alatt, az orsz. tanzerkiállításra való tekintetből a szokottnál gyorsabb tempóban végezteti a kollegiumi épületeknél az u. n. nyári nagy meszeltetést, az oratórium renoválását, és két gym. tant-rem felszereltetését. Ugyanezen küldöttség további feladatai: a koll. épületekről tervrájk készítése, koll. le-tárak revidálása, illetve újonnan elkészítése, koll. csatlédugy rendezése, javaslatok készítése. Külön bizottságok működtek Simonffy I helyi gondok elnöklete alatt: a városi szolgál-mányok ügyében, — tökéek elhelyezése tárgyá-ban. — „Pénzkölcsönzési szabályok” átalakítása és jövedelmező építkezések ügyében. Kiss Albert küldöttségi elnök vezetése alatt: A főiskolai gazdasági tanács munka- és jogköre, — a tápuztéti pénztárnál összesített kezelé., — és az iskolai jót-temények ha mozása ügyében. — Örömmel láthatjuk az elsorolt tárgyakból, hogy ösi kollegiumunk kormányzatának egész körében tevékeny mozgás, elevenség mutatkozik s az illető küldöttségi tagok és elnökök imere-tes buzgósága teljes biztosítást nyujt az iránt, hogy működésüknek hasznos eredménye meg fog látszani főiskolánk fejlődéé.

— **A „Margit fürdő”** uszodai helyiségeire idény- és alkalomszerűen jönnek látjuk lapunk olvasóink figyelmét felhívni. A zárt uszoda nők és leánygyermek számára van berendezve míg a nyit uszodában férfiak és ifjgyermekek fürödhetnek, illetőleg uszkalhatnak. Rendkívül érdekes látvány az, melyben a fürdő látogatói ez utóbbi helyen részeseülhetnek. Az öriási az egész európai kontinensen pártját ritkító medencében, melynek hossza 40 s szélessége 24 méter s mely egy millió liter vizet foglal magába, öröm látni a testedző sport ifju barátait s közöttük nehéz munkáik után üdülést kereső és találó férfiakat, kik a tiszta kék viz ölen kéjelegve pihenik ki a forró napok izomer-nyesztő fáradalmait. Két része van a medencé-nek: egyik az uszók, másik az uszni nem tudók számára berendezve Igy hát mindeuik minden félelem nélkül küldheti oda gyermekét mert az intézet az uszómester folytonos felügye-lete alatt áll, ki — nem nagy díj-rt — uszni is megtanítja az evéget nála jelentkezőket. — Az uszoda egyszeri használatáért felnöttek 30, gyermekek, tanulók és katonák 20 krajcárt fizetnek. Nagy érdemet szerzett magának a fürdőújraajdonos városunk egészségügyének eme-ése körül, hogy intézetét, ezen újabb ágának modern, minden igényt kielégítő berendezésével is gazdagította.

— **A ló és a lóvonat.** Tegnap délután, a mikor a lóvonat a Hatvan-utca közepén haladt hozzá ilő méltóságos lassúsággal, a kocsi hirtelen megállt. Az utasok (érsd: a konduktor és a kocsi) leugrááltak, hogy megnézzék a baj okát, vajjon nemi sineket szakgatták-e föl. A sinek ugyan rendes helyükön voltak tehát nem ezért állt meg a kocsi. Megállott azon egy-zerü okból, mert a ló nem akart megmozdulni egy tapodtat sem. Szegény pári bizonyosan úgy gondolkozott, minek buzza ő ebben a kánikulában a kocsit, mikor ugy sem ül rajta senki. A kocsi azonban nem osztozott ezen véleményben, s addig kapacitálta az ostornyéllel, míg végre a ló busan nekiindult s minden további szerencsétlenség nélkül be is kocogott az állomásra.

— **A Karcu köz elzárása.** A Széchenyi-és Káda-utcaikat össz kötő, ugynevezett „Karcu-köz” előreláthatólag el fog záratni a kocsi-forgalom elő. A rendőr-főkapitányság ugyanis — mint értesülünk — a városi tanácshoz javaslatot nyujt be, amelyben indítványozza a Karcu köz elzárását a kocsi forgalom elő, mivel a Karcuköz annyira karcu, hogy rajta átmenni kocsinak vagy szekérnek a gyalogosan járónak veszedelme nélkül szinte lehetetlen, a kiterés pedig rajta éppen nem eszkozölhető.

— **Cirkusz.** Corradini cirkuszában tegnap egész kánikulához mért, tehát időszerű és em-lettel r e n d k i v ü l é r d e k e s mutatvány ciklusa vette kezdetét. A szokásos számok uán 20 percnyi szünet következett, a mely alatt a körönd a szó teljes értelmében tová alakul át. Már 8 nap óta gyűjtötték a közeli kutakból és hordták a kertekből a sok vizet, a melynek

tömegét — a program szerint 120.000 litert — gőzszivattyúval emelték föl a cirkusz felett alkal-mazott három nagy vizgyűjtő kádba. A néző-téren ezalatt némajáték folyik: „Greatna Gre-eni kovács”, ballettel, rhytmikus kovácsolással, hanyavágódó vénasszonyával, pohos rendőrral, két csavargóval sat. Mig végre megjelenik egy fiatal házaspár, melyet a híres greatna-greeni kovács ösi módon összead. A második rész ked-veért már viz alá kerül a cirkusz. Három vas-tag ponyvát teritenek a köröndre, melynek ke-ritése fel van emelve, felülről pedig hid eresz-kedik alá. A viz, alul görögtüzzel bevilágítva néhányperc alatt lezuhog. Fárdó lányok, továbbá-kacsák és libák lubickolnak a vízben s ekkor találkozik az egész személyzett a hid közepén. Igen természetes, hogy mindenki bepotyog a tóba s jut a szerteszt fröccsenő vízből a közönség-nek is. Az ügyesen, mulattatóan rendezett, élénk és érdekes látványt folytonos kacaj és tap- kisérté, a mely utóbbiból méltán volt része Corradininek is,

— **Beteg diákok gyógykezelése.** A városi tanács és a kollegium közö t közelebb egyezség jött létre az iránt, hogy jövőre a súlyosabb betegségekben szenvedő főiskolai tanulók a városi közkörházban és pedig e célra kijelölt és fenntartott két külön szobában fognak ápoltatni, 1 frt. 20 kr. napi ápolási díj mellett. Az igaz-gató főorvos részére feuntartatott az a jog, hogy ha e két helyiség elegendő nem lenne, a körülményekhez képest másként is intézkedhetik, de ez esetben a rendes 93 kr. ápolási díj szedetik. Az I—VI. gym osztálybeli beteg tanulókért emután is a főiskolai kórházi pénztár fizeti az ápolási díjat, míg az ifjuság többi része maga tartozik megtéríteni az ápolási költséget. Ez egyezség az 1894/95. tanévvel lép életbe. Az egyházközségi közgyűlés, mely ezeket a meg-á-lapodásokat jóváhagyta, felhívta a főiskolai tanári kart, hogy alkalmas időben készítsen tervezetet a tanuló ifju-ág ingyenes gyógykeze-lésére s azt a főiskolai gazdasági tanács útján terjessze fel, A könnyebb természetű betegségekben lévő tanulók ezután is a főiskola saját kórházá-ban gyógykezeltetnek.

— **Gáspár Zoltán** címere Meyer Emil és társai bécsi cégtől postai szállítmány érkezett. Miatán szer-kesztőségünkben t-vedésből bontatott fel, az illetékes címzett a tárgyat a kiadó-hivatalban bárm ly délelőtt átveheti.

— **Riesz Lipót** cukrázdájában egy jó házból való 14—15 éves fia tanulónak felvétetik.

x **Állattulajdonosoknak** A nyár tartama alatt, különösen a d sznok, juhok házi állat-oknál gyakrabban mint más idöszakban jár-ványoszerű megbetegedések mutatkoznak. — Ajánlatos tehát idejében alkalmas övszereket használni, mint a melyeknek a Kwizda-féle állattáppor, Kw zda-féle disznópör, Kwizda-féle szárnyasok pora, Kwizda-féle sz r vérhas ellen juhoknál már hosszú évek során jónak bizonyultak. I-stálónál mint hathatós fertőtlenítő sz-r ajánlható a Kw zda Ferenc Iván. (Kör- a uburg) által forgalomba hozott Kresolin (javított Creolin.)

Táviratok.

(A „Debreceni Ellenör” s. tudósítójától.)

Debreceni küldöttség Wekerlénél.

— É.k. déli 12 óraker. —

Budapest, július 21.

A diszpolgári okleveleket hozó deb-receni küldöttséget Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap délután 4 óraker fogadta. S i m o n f f y Imre polgármester beszédjére W e k e r l e melegen válaszolt, megköszönvén az oklevelet. Biztosította Debrecen jó akarataról. A miniszter ez-után a küldöttség mindei egyes tagjával kezett fogott s Debrecen viszonyairól kérdezősködött.

1893—94 t ö j e m által kiad gazdag iskola ma cimlapját épülete dónos ker kir. város kiváló ér

Az a könyvv kes tanu tanár avo foglalkozt letett Pa szerletesen szerünk a vető köny is megjel mébe ajá

„Ta L. Mór t sággal re alkalom Turóc-Sz Vágvölgy kétévny lyet kevé a debrec san elism mányokna

Az a vele k esti szakt

A k tanuló id újabb pári ugy hogy Különösen fentartó t évfolyam nyitottak.

Az tanuló jel tanoncok ezen baj sem igen részről a törvény fölszabad sikeres e

Az — közöt galommal vett szak A l mint 381 Mál

melyben mara r hogy a n évi szubv ezenkívül évenként

A f is több s nulót tán 15-nek fé

A t tanítják a nyebb és német és rendszere uton (be nyelvisme olasz és

A lettségét pen szap — az ép ban nap maradtak segély a kiegészít

Tanügy.

A tanév eredménye.

— Iskolai értesítők. —

4) A debr. keresk. akadémia 1893-94. tanévről szóló értesítője megjelent. A Dr. Bayer Ferenc igazgató által kiadott értesítő csinos külseje, valamint gazdag tartalma ezen 36 év óta fennálló szakiskola magas színvonaláról tanuskodik. A füzet címlapját a keresk. akadémia új palotaszertü épülete díszíti, melynek fölépítése ugy a tulajdonos kereskedő-társulat, mint Debrecen szab. kir. városa és Debrecen kereskedő osztályának kiváló érdeme.

Az értesítőt „Fra Luca Paciolo és műve a könyvvit-lről“ című magvas és rendkívül érdekes tanulmány nyitja meg Szojka Gyula tanár avatott tollából. A tanulmány kimerítően foglalkozik a 400 évvel ezelőtt Velencében született Paciolo szerzetes munkáival és különösen részletesen ismerteti a mai könyvviteli rendszerünk alapját képező ezen első uttörő és alapvető könyvviteli munkáját. A külön kiadásban is megjelent tanulmányt az érdeklődők figyelmébe ajánljuk.

„Tanulmányi körut“ cím alatt Fábrián L. Mór tanár ismerteti a tanári karnak az ifjúsággal rendezett 10 napra terjedő útját, mely alkalommal Miskolcra, Diósgyőrre, Kőrmöcsbányára, Turóc-Sz. Mártonra, Zsolnára kiváló ipartelepeit, a Vágvölgyet és Bécsset szemléltek. A tervszerűen két évenként rendezett tanulmányi körutak, melyet kevés hazai kereskedelmi iskolával együtt a debreczeni kezdeményezett, ma már általánosan elismert hasznos kiegészítői az iskolai tanulmányoknak.

Az igazgatói jelentés a keresk. akadémia, a vele kapcsolatos alsófoku keresk. iskola és az esti szaktanfolyam nevezetes mozzanatairól szól.

A keresk. akadémia 3 évfolyamára 198 tanuló iratkozott be, a minnek következtében újabb párhuzamos osztályokat kellett berendezni, úgy hogy 5 osztálya volt a három évfolyamnak. Különösen kiemelendő, hogy a tanári kar és fentartó társulat áldozatkészsége folytán a felső évfolyam 54 tanulója részére párhuzamos osztályt nyitottak.

Az alsófoku, vagyis tanoncziskolában 148 tanuló jelentkezett. Sajnos tapasztalat, hogy a tanonczok előképzettsége évről-évre csökken és ezen bajon még a felállított előkészítő osztály sem igen segít. A kellő eredményt gátolja egyrészt a főnökök közönye, másrészt az ipartörvény azon rendelkezése, hogy a tanonczok felszabadulásához nem kívánatlik a tanoncziskola sikeres elvégzése.

Az esti szaktanfolyamra 35 felnőtt egyén — közöttük 2 nő — jelentkezett és kellő buzgalommal, kitartással igyekeztek a szorosabban vett szakismereteket elsajátítani.

A keresk. akadémia tehát nem kevesebb mint 381 egyén kiképzéséről gondoskodott.

Méltán megérdemli tehát azon támogatást, melyben ugy a kormány, mint a város és kamara részesítik. — Örvendetes jelenség hogy a magas kormány mintegy elismerésül, az évi szubvenciót 3500 frtról 5000 frtra emelte, ezekivül 20 000 frt segély törlesztésére még évenként 1000 frtot engedélyez.

A fentartó kereskedő társulat ez évben is több szegény, de tehetséges, szorgalmas tanuló támogatott, 8-nak teljes tandíjmentességet, 15-nek fél tandíjmentességet engedélyezett.

A tantervben előirt tantárgyakon kívül tanítják a gyorsírást és az idegen nyelvek könynyebu és sikeresebb elsajátítása érdekében a német és francia nyelvekből társalgási órák rendszeresítették, melyek tisztán gyakorlati uton (beszélgetés, fogalmazás stb.) a tanulók nyelvismereteit bővítik. Jelentkezés esetében az olasz és angol nyelvek is taníttatnak.

A könyvtárak és szertárak az iskola fejlettségét mutatják, ezek a lefolyt évben is szépen szaporodtak, noha a nagyobb beszerzések — az építkezés által a pénztárak más irányban nagyon is igénybe vétetvén — függőben maradtak. Remélhető, hogy a nagyobb állami segély a felszerelések és szertárak szükséges kiegészítését lehetővé teszi.

Az ifjúsági egyesületek közül az Önképzőkör magyar és idegennyelvi szakosztálya, a dal-és zene-egylet, a segélyző-egyesület az ifjúság munkakedvéről tesznek tanúságot. Kiváló figyelmet érdemel a segélyző-egyesület, mely tankönyvgyűjteményéből mintegy 300 darabot osztott szét szegény tanulóknak között, azonkivül a gyűjtések, adományozások és tagsági díjakból begyűlt évi bevételeiből 370 frtot fordított szegény tanulóknak segélyezésére. A derék egyesület alapítókéje a 3000 frtot már meghaladja.

A tanulmányi előmenetel és érettségi eredményeiből közöljük a tanintézet jeles tanulóinak névsorát.

Színjeles eredménnyel érettségit tett Kardos László és Stropfi Oszkár, jeles eredményel: Aizikovits Zsigmond és Zipszer Ignác. A II. osztályban színjeles volt Emerich Zsigmond, jeles Fejér Gábor és Nagy Imre, az I. osztályokban színjeles Geréby Pál, jeles Stock Rezső. A keresk. társulat ezen jeles ifjakat jutalomban részesítette, melyet Zádor Lajos, a keresk. társulat kiváló érdemű elnöke osztott szét közöttük.

A jövő évre nézve a tandíjat a keresk. társulat 100 frtra emelte, de szegény, szorgalmas tanulóknak tandíj-elengedésben részesülnek, az ez iránti kérvények a beiratáskor az igazgatóságnál nyújtandók be.

A beiratások (a tanszerkiállítás miatt) szeptember 3-7-ig tartatnak, a javító vizsgálatok 3-4-én.

Az értesítőt a Dr. Bayer Ferenc igazgató tulajdonát képező internatus illusztrációkkal ellátott ismertetése zárja be.

* A debreceni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakairól szóló, 1893/94-iki évkönyv jelent meg. Közzéteszi dr. Kovács Sándor, ez évi akad. igazgató. Legközelebb ösmertetjük.

* A tolnamegyei főgimnázium. Szegzárd városa megtagadta az állam által a főgimnázium költségeire kért 120.000 frtot, sőt a már egyszer felajánlott évi 5000 frt. fentartási költséget is elengedni kéri s csupán 60.000 frtot ajánl meg. Így a már biztosra vett főgimnáziumtól valószínűleg ismét elesik Szegzárd városa. — Dunaföldvár 120.000 frtot és épületet ajánlott fel, ha a főgimnáziumot ott állítanák föl és nem Szegzárdban.

Számrejtvény.

— Oláh Györgytől. —

51	30	18	Ha rossz, repül nagy hirtelen.
57	19	2	Látod mezőn s a réteken.
59	11	22	42 50 9 1 Györmegyében egy méntelep.
	20	62	36 Megéget, mert mindig meleg.
	23	58	65 21 Négy királyunk volt e néven.
	53	64	3 10 46 Virágként él s virul szépen.
	55	25	27 60 6 47 A színek közt föltalálod.
		16	40 48 Spanyol románc majd meglátod.
	12	56	31 32 7 Kedvesinkhez küldözgetjük.
		61	52 39 Növény, maggal telve fejük.
	33	44	17 34 Az embernek fontos szerve.
	54	45	45 A sok idő már leverte.
		37	49 A ruhákat varrják evvel.
	63	35	24 Ismeri ezt minden ember.
	22	5	4 15 38 Tengerben él, roppant nagy hal.
		29	14 13 Meggyötör ez éjjel-nappal.
	38	41	29 42 Látod, hogy ha látsz házakat.
	28	36	8 Mármárosban egy kis patak.
	43	1	26 Ezt hirdeti a böles, tanár.
		1-65	Hasznos, nemes erkölcs-szabály.

(Megfejtők neveit jövő szombati számunkban közöljük s köztük érdekes olvasmányt sorsolunk ki.)

Utolsó talányunk megfejtése:

„Eszter—Kati—Terka—Eszti.“

Helyesen beküldötték: Wannert Albiné, Elek Z., Kápolnainé szül. Tóth Emma, Feketené, Fehér Ottilia, Bányai Dezső, Bredt János (Tübinga), Debreczeni István, Péter Olga, Darvassi Eszti és Sándor, Pohl Emma, Zivuska Ferenc (Bécs), Falk Alice, Glück Leopoldné, Fülöp Luiza, Láng Irma,

Szutor Eszti és Juliska, Kun Juliska, Eöry Mariska és Irén, és Eöry Kálmán Drucker Matild B. M. (Budapest), Párdányi Imre, Buzás Antal, Faules Ida és Olga, Rezeda Kisszöny, Czizmadia Anna (Körös-Ladány), Körösy Adorján, Gyürky Ottilia, Sinay Imre, és ifj. Jankovics Sándor, ifj. Pongor István gimn. tanuló, Korcsmáros Kálmán, Lukács Ilona, Csengeri József, Dobray Jolán, Kovács Feri, Moskovicz Jozefin, Szatmári Zoltán (gymn. tan.), Nánási Lajos, Szabó József, Burai Katalin Tóth Helén, Kéry Anna (nyertes), Beck Lina (Erdőbénye), Holli Emma Nagy Lóra, Bészler Ilka, Nigger, ifj. Balla István, Rosenfeld Emilia, Bodó Róza és Boriska Kentzler Gyula, Tárkányi Béla (Nagyvárad), Frank Mariska és Ernő Köblös Sámuel, Weisz Henrik.

— Debreceni ingatlanok forgalma a kir.

törvényezék mint telekkönyvi hatóságnál f. é. július 14-21. 1. Nicht József és neje Szarvas Zsuzsanna veszik Matika Sándor és neje Szarvas Terézia hatvan-utcai szőlőjét 800 frt. 2. Boros Julianna veszi, Boros László és társai ondódi új földét 800 frt. 3. Kos Ferenc és neje Kertész Zsuzsanna veszik, Varjas András farsikai kaszálóját 900 frt. 4. Sesztina Jenő és neje Csanak Margit veszik Csanak József szőlője egyrészét 3500 frt. 5. Buchold József és neje Széll Laura veszik Tar Mihály né Kovács Julianna n.-cserei kaszálóját 2000 frt. 6. Matika Sándor és neje Szarvas Ferenc veszik Pipó Sándor és neje Nyári Mária 1468 sz. házat 2600 frt. 7. Szilágyi István és társai veszik Szilágyi Mihály és neje Takács Takács Julianna új kerti földét 400 frt. 8. Reichmann Ármán veszi Vilmos Lajos 18 sz. házat ondódi földdel 35,000 frt. 9. özv. Bajdó Balintné Juhász Zsuzsanna veszik özv. Mezei Mihályné Pataki Zsuzsanna új földét 295 frt.

Apró-cseprő.

* Alig hogy Péternek hívják. Az andaluziai spanyolról azt mondják, hogy pompakedvelő, dölyfös és könnyelmű, a murciai embert pedig józannak és fukarnak mondják. A két faj közötti különbséget a következő spanyol adoma jellemzi:

A sevillai Guadalquivir-hidon minden gyalog embernek annyi garas vámot kellett fizetni, a hány neve volt. Egyszer egy andaluziai és egy murciai ember együtt akart átmenni a hidon.

— Mi a neve? kérdezte a vámszedő az andaluziaitól.

— Don Miguel Juan de Palacios Salazary Vazmediano-Esquivias vagyok.

— És őnt hogy hívják? kérdezte a vámór a murciaitól.

Alig hogy Péternek hívják.

* Dijnok fufang. Z... budapesti napdijasnak a többek között öt jótevőgyu gyermeke van akinek nem tud eleget keresni. Hogy a bajos állapoton segítsen, s a vacsoraadás gondjaitól megmeneküljön, fufangot eszelt ki. Oda állt a gyermekei elé — természetesen vacsora előtt — s föl mutatott öt darab fényes hatost. Azután szólt: „A ki nem eszik vacsorát, annak adok egy hatost.“ A gyerekek persze lemondtak a vacsoráról s vigan szorongatták a fényes hatosokat. Másnap reggel éhesen ébredtek és elkezdtek kiabálni a reggeli után. Az apjuk ekkor megint elébük állt és szólt: „A ki nem adja vissza hatost, az nem kap reggelit.“ A gyerekek a kényszerű helyzet előtt meghajoltak s a dijnok vigan fütörészett, hogy egy vacsorát megtakarított.

*
A tiszta szív és hű kebel
Szellemrokont mindenha lel
S kinek barátja, honja van,
Az nem lehet boldogtalan.

KUNOSS.

Nemcsak a jövőnek vannak ábránd képei,
de vannak a múltnak is.

B a k s a i István.

A szerelemnek annyi faja van, hogy az ember alig tudja miképp definiálja. Szerelemnek nevezzük olykor néhány nap szeszélyét, valamely ragaszkodás nélküli szövetséget, egy érzelmet, melyből a becstülés hiányzik, olykor a hideg megszokást, regényes képzelgést, a hajlamot mit nemsokára ellenszenv vált fel és ezer ilyen dörésgépet.

J e a n Paul

* A tenger vizének ihatóvá tétele Pfister zágrábi erdőmérnök, mint már jelentettük, fel találta azt, hogy hogyan lehet a tenger vizét ugy átalakítani, hogy rendes ivóvíz gyanánt használható. Mint Fluméből levelezőnk táviratozzák Pfister találmányát a magyar kormány megbízásából most Unschuld sorhajó hadnagy jelenlétében Portora mellett kipróbálta. Az eredmény tökéletes. Pfister a tenger vizét fatörzsön sajtolja át és pár pillanat alatt tiszta, friss édesvizet nyer. A találmány iránt roppant nagy az érdeklődés.

Közgazdaság.

* A tüzbiztosítási díjak olcsóbbá tétele. A legutóbbi napokban előfordult nagyobb tüzesetek alkalmából gazdasági körökben újból előtérbe lépett a tüzbiztosítás reformjának kérdése. Lövéten és sok más elpusztult községben a közönség vagyona egyáltalán biztosítva sem volt, ami különösen annak tulajdonítható, hogy a díjak ma még aránytalanul magasak. Különösen figyelemre méltók e tekintetben azok az olcsó díjtételek, melyeket a tavasszal alakult „Országos kölcsönös biztosító szövetkezet” megállapított, és melyekre vonatkozólag általános az a nézet, hogy ezek már körülbelül megközelítik a tüzbiztosítás államosításával célzott eredményt. A szövetkezet, mely a korlátolt felelősség elvén alapul, a mostani aratás alkalmából a készletek biztosítására nézve különösen figyelemre méltó tetteket állapított meg, és csak kívánatos, hogy ez a gazdasági reform, mely nagyban hódít az országban, továbbra is ily kedvező eredménytel működjen.

Érték-tőzsde.

(A debreceni „közgazdasági bank részvénytársaság” közlése 1894. július 20-án.)

Államadósság :	
Magyar aranyjárdék 4% — — —	121.50 122.—
„ vasuti beruházási kötvény 4 1/2% — — —	128.— 128.—
„ koronajárdék 4% — — —	96.10 96.60
„ regále váltásági kötvény 4 1/2% — — —	100.25 100.75
Oszttrák aranyjárdék 4% — — —	122.— 122.50
Egységes állam kötvény 4 1/2% — — —	98.25 98.75
Tisza-szegedi 4% -os nyeresémsorsjegy	142.75 143.75
Részvények :	
Magyar hitelbank részvény — — —	443.25 443.75
Oszttrák hitelbank részvény — — —	355.— 355.41
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	114.— 114.25
Sorsjegyek :	
Magyar jelzálogbank 4% -os sorsjegy	128.— 129.—
Oszttrák földhitel sorsjegy 3% -os — — —	116.50 117.50
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	12.— 12.50
Oszttrák „ „ — — —	18.— 18.50
Olasz „ „ — — —	12.50 13.—
Bazilika sorsjegy — — —	9.75 10.25
Jó-szív „ — — —	3.20 3.50
Pénzmozgások :	
Cs. és kir. arany — — — — —	5.88 5.95
20 márkás arany — — — — —	12.21 12.25
20 frankos arany — — — — —	9.89 9.93
1 Sovereigns — — — — —	12.43 12.49

Budapesti árú-tőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi üzlet (Nádor u. 6. sz.) tudósítása a „Debreceni Ellenőr” részére

Budapest, július 20.

N a p i j e l e n t é s.

G a b o n a ü z l e t.

Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv szintén gyenge volt, az irányzat lanyha maradt. Elkel 12,000 mm. változatlan napi áron.

3 havi időre.

Zab 6.62 1/2 — 7.05 frt.

készpénzfizetés mellett.

Egyébb cikkek változatlanok.

Határidő-üzlet. Dacára Amerika lanyha árjegyzéseinek, nálunk buza teljesen változatlanul indult, s tekintettel a gyenge üzletre változatlan is maradt. Zab és tengeri a tegnapi esteli és ma reggeli esőkre, igen lanyhán indult, s csak a tengeri az erősebb kereslet következtében 1—2 krral lett szilárdabb még a délelőtti folyamán.

Zárlat 1 óra :

	frt
B u z a szept.—okt. 1894	5.73—5.74
már.—ápr.—ra 1895	7.10—7.11
R o z s szept.—okt. 1894	5.08—5.10
Tengeri juli-augusztura 1894	5.06—5.08
aug.—szeptre 1894	5.08—5.10
máj.—júni 1895	5.09—5.11
Z a b szept.—okt. 1894	5.93—5.95
Repeze aug.—szeptre 1894	9.70

Zárlat 4 óra :

	frt
B u z a szept.—okt. 1894	6.71—6.73
már.—ápr.—ra 1895	7.08—7.09
R o z s szept.—okt. 1894	5.08—5.10
Tengeri juli-augusztura 1894	5.03—5.05
aug.—szeptre 1894	5.05—5.07
máj.—júni 1895	5.09—5.11
Z a b szept.—okt. 1894	5.90—5.91
Repeze aug.—szeptre 1894	9.70

Ertéktőzsde. Tegnap délután s ma valamivel lanyhább lett az üzlet gyengébb külföldi hírekre. Helyi papírok meglehetősen élénken kerestettek, magyar leszámítottában részvény szilárdabb is lett (268 1/2).

Időjárás : derült.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

Július hó 19. Hízott sertés árak. I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgon felüli sulyban) 41.—42. kr. Öreg közép (páronkint) 300—400 kilogramm sulyban 42.—42.5 krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm felüli sulyban) 42.5—43. krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogramm sulyban 42.5—43.5 krig. — Fiatal könnyű (páronkint 250 klgm. terjedő sulyban 43.—44. krig.

Szerkesztői posta.

P. J. (H. Dorog.) A befejező részeket — ha lehet — kérjük hétfőre!

B. D. (Geszt.) A „Nemzeti iskola” című folyóirat szerkesztősége bizonyára örömet szolgál a kívánt felvilágosítással.

Egy kíváncsi. A szerkesztői üzeneteket nem egy ember írja, de a kérdés szakmája szerint kérjük fel lapunk munkatársait a válasz megírására. „Udvariasságunk” — melynek elismerését közösen vesszük — bizonyára a „Citerás” indulójának szövegét is megszerzettnek vélünk, de azt addig, a míg a színtársulat elő nem kerül, megszerezni képesek nem vagyunk. Hogy az „udvariasság” és „mindentudás” dicséretéből egy kis szilánkot megmenthessünk, tessék októberben újra kérdezősködni.

Váradi Ödön. A mint látja, szívesen közöltük ezt is, valamint elvárjuk a kilátásba helyezett fordításokat. A mi késik nem mulik: furdózó tudósítónk majd elkészíti a bírálatot is.

X. Y. Z. Mennyiben van joga az illető igazgató urnak bejelentett és az iskolán kívüli tartozások fejében az érettségi bizonyítványt visszatartani, azt mi

nem tudjuk: forduljon a tárgyban ügyvédéhez. Annyi tény, hogy külföldön még nem mindenütt divatos ez az eljárás. Gráciából legalább csak most írják, hogy az ottani szabószövetkezet elhatározta, hogy az akadémiai szenátushoz folyamodást nyújt be, a melyben kéri, hogy azokat a szigorlóktól, kik saabókotójukat ki nem egyenlítették, vonja meg az abszolutoriumot és ne tartszon ki részükre terminust a doktorátushoz. A gráci szabók arra hivatkoznak, hogy ez nemely német és svájci egyetemen szabály. Diákkörökben természetesen érthető feszültséggel néznek a gráci egyetemi tanácsnak ez ügyben hozandó határozata elé s precedenst nyerhet benne esetleg Ön is.

É. F. („Nem szeretett soha senki engemet . . .”)

Nem szeretett soha senki engemet

Nem ismeri senki az én szívemet,

Hej! pedig ha oda belé látnának,

A szívembe, középhe vágyának.

A többi (kivált a hol a böcs „motyog”) közönséges zöngicselés.

Eltha. Tóth Béla — Tóth Kálmán fia — csak ugyan őse közé számíthatja „buvár Kundot”. A buvárokodás hajlama nemcsak a műveiből tűnik ki, de — lehet — abban is, hogy Dóczyként — gyakran „leszáll a pillanatra a tükör tükörére”

N. N. Az „Edeltrud” név a német lovagregények letűnté óta alig használatos. Fordítsa magyarul akár „Nemestrotty”-nak is.

Kiadó és laptulajdonos :

„Osekonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő :

K o m i ó s s y D e z s ő.

Nyilt-tér.

Valódi és tisztán kezelt

málna, törköly, ürmös

B O R E C Z E T.

Befőzni és iznek való

sárga kajszin baraczk

részletenként, azonban nagyobb mennyiségben m. m. is megrendelhető.

Egri, szegzárdi vörös, érmelléki asztali és csemege borok, Cognac, Szepességi borovicska

valamint

Azurin, kékkő, Raffia, Carbol sav, Carbol por, Napthalin, SZOBA PADLÓ, butorlagok és kész törött festékek kaphatók

VARGA LAJOS-nál

főter.

U. i. Az üzlet átalakítása miatt az összes bolti áruk igen mérsékelt árért eladatnak.

Egy

200 esetleg 300

holdas bővizű kitűnő legelő, a városhoz egy óra járásnyira

azennal kiadó.

Értekezhetni

ifj. Fülöp Ignác

mészkereskedőnél, nagyvárudutozai
mészüzletében.

Med. univ.

Dr. SICHERMANN A.

Fogorvosi műterme

a közönség rendelkezésére áll,

Nagy u. J-utca 1708.

ingyen foghuzás

vasárnap d. e. 8—10

Önkénytes árverés.

A monoki bérgazdaság felosztása folytán az összes jószágállomány ez év **augusztus 1-én** és folytatólagosan **2-án** és **3-án** önkénytes árverésen a következő sorrendben fog eladatni.

Nevezetesen:

Augusztus 1-én a **kaptári** majorban (Szerencstől 20 percz.)

A ménesből **anya kanczák** szópós csikókkal, 4, 3, 2, és 1 éves csikók. **Kocsi lovak.**

Az összes **birka** állomány eredeti és keresztezett **rambouillet** kosok, anyák, öreg és fiatal ürök és toklyóság.

Augusztus 2-án és folytatólag:

a **bekecsi** majorban (Szerencstől 10 percz.)

Fejős tehének borjúkkal, hasas fűszők 1, 2, 3, 4, éves üszők és tinók mind nyugoti faj.

Tinók 5, 4, 3, 2, évesek magyar faj 170 drb fiatal **jármás ökör.**

Jármás bivalyok, fejős bivaly tehének borjúkkal, és növendék bivaly.

Az árverés mindig $\frac{1}{2}$ 10 órakor veszi kezdetét.

A megvett jószág helyszínen készpénzben kifizetendő.

A vevőknek előzetes bejelentés után kocsin a szerencsi állomáshoz küldetik.

Sürgöny állomás: Monok.

Grosz Antal

Monok, Zemplénmegye.

Szeret ön

szép, fehér, czárt arczzint, ugy mosakodják naponta

Bergmann liliumtej-szappanna

Bergmann és Tsa Dresden-Radebeul.

(Védjegy: Két bányász.)

Legjobb szer szepítő, valamint minden bőrtisztítálatáság ellen. Egy db. 45 kr. Kapható ROTHSCHNEK V. EMIL gyógyszerárában.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT

fénymáz.

Bécs

gyár alapított 1835!

Ezen fénymáz vitriol nélkül gyorsan a legszébb mély fekete színű fényt adja és a bőrt tartóssá teszi.

Mindenütt raktáron!

Ertesítés! A n. é. közönség saját érdekében kére-

tik csakis **Fernolendt** fénymázt venni és csak azon dobozokat elfogadni, melyek

St. Fernolendt

névaláírással vannak ellátva, mivel temérdek értékűtlen utánzat van forgalomban, melynek vignettája az én vignettámhoz hasonlóan vannak nyomva, hogy így a közönséget tévuttra vezessék.

Világos cipőknek kitűnő bőr-crème.

Minden szerdán és csütörtökön.

Ingyen!!

fényképezetnek le gyermekszépségek egy kiállítás részére

Krämer Gyulánál

fényképész
Debreczen, Nagy-Várad-utca 2088.

Értesítés!

Tisztelettel értesitem a helybeli és vidéki fűszerkereskedő urakat, valamint a magánfogyasztókat, miszerint a nagyváradi **Berger Dániel** több világkiállításon kitüntetett **élesztő gyártmányából**, egyedüli és állandó raktárt bírok és t. vevőimnek **mindennap friss élesztővel** szolgálhatok, megjegyezve, hogy ismét eladókat 20% árengedményben részesítem.

Kérem szíves megrendelésüket

KOHN LAJOS,

Nagy-Hatvan-utca 1099. szám
Mayer Ferenczféle ház.

Még csak néhány előadás!

NAGY OLASZORSZÁGI SPORT CIRCUS.

Igazgató: **F. CORRADINI** Turinból.

DEBRECZEN, SZÉCHENYI-UTCA VÉGÉN.

Ma szombaton, július hó 20-án

Nagy High liefe előadás.

Itt először: „**A Greatna-Green kovácsa vagy czirkusz a víz alatt**“, nagy kiállítási némajáték vízen és földön, két felvonással és 24 képpel, melyben felhuzások, táncok, hajózáások, műszónók, briliáns görögötűzek stb. fordulnak elő; rendező Corradini F. igazgató.

I. rész: **Greatna-Green.** 1. A kovács-műhely. 2. Az esküvő. 3. A kovács ünnep. 4. A két bitang (rablók). 5. A lakodalom. 6. A cigányvő. 7. Az észrevett lopás. 8. Az elájult menyasszony. 9. A rendőrség jön. II. rész: **A czirkusz víz alatt.** 10. A vízesség. 11. Lakodalmi séta a víz-en. 12. A gőzhajó jön. 13. Egy történet a szigeten. 14. A multság. 15. A műszónók fellépte. 16. Az elrontott fürdő. 17. A rablók, mint halászok. 18. Az öreg mosónő. 19. A rendőrség jön. 20. A vízbeesés. 21. Verekedés a szigeten. 22. A vízben. 23. A nagy elfogatás. 24. Tableau Apotheose, nagy briliáns görögötűzfény mellett.

120,000 liter víz esik 5 percz alatt nagy zuhogással a czirkusz középe és képez egy kis Bala-

tont, melyben élő kacsa, lud, récse, gőzhajók stb. uszkálnak.

A szünetek a legkitűnőbb bohócok produkcióival lesznek kitöltve. — A tisztelt közönség kényelmére, a czirkusz helyiségben egy kitűnő büffet áll rendelkezésre.

Czirkusz víz alatt előadás, a nagy kiadás miatt **felemelt helyárakkal** és pedig:

HELYÁRAK: Páholly: (4 ülőhely) 6 frt. Zártszék 1 frt 30 kr. I. hely 1 frt. II. hely 70 kr. III. hely 40 kr. Karzat 30 kr. — 10 éven aluli gyermekek és katonák részére örmestertől lefele I. hely 50 kr. II. hely 40 kr. III. hely 25 kr. Karzat 20 kr.

Jegyek válthatók napközben (este 6 óráig) **Mendelovits Lajos** urnál (főutca, a városházzal szembe.)

Pénztárnyitás d. u. 3 órakor, és este 7 órakor.

Kutyákat a lovardába hozni tilos.

Minden vasárnap és ünnepnapon két nagy előadás délután 4 órakor és este 8 órakor.

Holnapután szombaton, július 21-én nagy ünnepélyes előadás és „**Greatna-Green kovácsa vagy czirkusz a víz alatt**“, 120,000 liter víz 5 percz alatt.

A nagyérdemű közönség ismert műértésére és pártfogására számítva, számos látogatásért esedezik mély tisztelettel

F. Corradini, igazgató.

SCHLICK -féle vasöntöde és gépgyár részv.-társaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár: Fiók raktár:

VI. ker., külső váozi-ut 29-35. Podmaniczky-utca 14 Kerepesi-ut 77 szám.

Gőz- és járgány-cséplőkészületek,

számos első díjjal kitünt. Schlick-féle szab. 2 és 3 vasu ekék, **mélyítő és egytetemes aczél-ekék,**

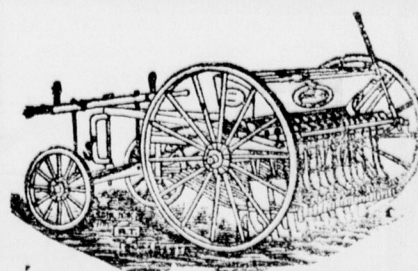
eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle

egyvasu ekék, talajmivelő eszközök,

valamint

Schlick-féle szab. „**HALADÁS**“ sorbayető-gépek. Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó aratógépek és fűkaszázó gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Kováts A.

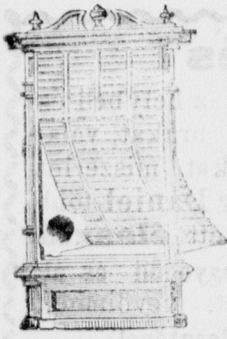
Redőny,rouleaux- és üveg-
ház-árnyék fedő-gyára

BÉCS, IV. Hauptstrasse Nr. 51.

Egy redőny, teljes,
3 frt 50 krtól felfelé.

Arjegyék és költségvetés
ingyen és bérmentve.

Viszont eladók és építésznek
külön árak.

Leonhardi-féle tenták

a legjobbak.

Csakis valódi a feltalálótól

LEONHARDI ÁGOST, Bodenbach a. d. Elbe.

Ezen véd-
csász. kir. osztr.
36089 szám.

jegygyel
magy. kir. szab.
48274 szám

Író-tenták:

Anticraen-tenták kék-fekete } Legjobb folyó-tenták a könyv-
Legf. könyvtenták kék-fekete } vezetéshez; határtalan tar-
Aliscia-tenták, zöld-kék-fek. } tósság okmányok számára.
Gallus-tenták } Szabadalmazott eljárásom
Világposta-tenták } feketé. } szerint készítek.

Másoló-tenták:

Anticraen-másoló } Kétféle másoló: egyszer-
Aliscia-író és másoló } s mind könyvelésre is ajánlatosak,
Ezere violette noire communicative } Egyetlen tenták keresk.
Violette kettős másoló } levelezésre, melyekről hó-
Fekete világposta másoló } napok múlva tiszta máso-
Non plus ultra másoló 4-6 másolatot } latok észíthetők.

Színes-tenták, autografs-tenták, hektograph-
tenták, folyékony-tus mérőkőknél és rajzolóknál,
tenta-porok és kivonatok, bélyegző-festékek,
másoló-festékek, legszébb íróp-festékek; fehéremű
jegyzés festékek, folyékony enyv- és gummi,
halvány, fényesnyv; Eau de Labarrapue tenta-
foltok eltávolítására papírról és fehéreműről,
Festékviaszok hank-viasz ff. stb. A bel- és kül-
földi legtöbb írószerszerekben kaphatók.

Leonhardi-féle

Leonhardi-féle

**AZ „ANKER”
élet és járadék biztosító társaság.**

A társaság eszközül mindenféle, az emberi életre vonatkozó biztosításokat.
Biztosítások nyereségyrészesüléssel:
A nyereségy-osztalék az életesei (gyermek) biztosításoknál átlag a biztosított tőke 30% át tette ki és például 1883-ban 265 frt, 1884-ben 250 frt, 1885-ben 372 frt, 1886-ban 341 frt, 1887-ben 251 frt, 1888-ban 250 frt, 1889-ben 255 frt, 1890-ben 260 frt, 1891-ben 250 frt, 1892-ben 216 frt, 1893-ban 212 frt, 1894-ben 215 frt nyereségy-osztalék esett minden ezer forint biztosított tőkére.
A halálesi biztosításoknál a nyereségy rendszeren az évi díj 25%-át teszi ki.
A társaság vagyona 50 millió frt biztosítási állománya 1893. december 31-én 215 millió frt tőke és 92 ezer frt életjáradék.
A társaság halálesetekért és lejárt életbiztosításokért 1893. december 31-ig 78 millió forintot fizetett ki

A debreczeni főügynökség

Stern József és Testvére

Bika szálloda mellett, Csanak ház.

HUNGARIA

országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti
a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját Budapest, Dalszínház-utca 10. sz. a. megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó b-jelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; a vajátvételt azonban csak f. é. október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejjgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okszerű vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosításokkal legnagyobb készséggel szolgálunk.

A „Hungaria“ országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága:
Báró Jósika Gábor s. k., elnök
Kunkel Imre s. k., vezérigazgató.

Nyári idényre

Jégszekrények, fürdőkádak, gyermek-kocsik,

kerti berendezések

mint kerti lóczák, székek, asztalok, kerti sátor teljesen felszerelve,

Peronospora szőlőfecskekendők,

e ismert legjobb eredeti francia rendszerben

Építési idényre

BUDWEISZI

PORCELLÁN KÁLYHÁK

VASKÁLYHÁK Meidingi, Friedlandi, Krén szabadsalom
rendszerekben. Konyhák magyar, bécsi és francia rendszerben.

Építési vasalások és szerszámok.

Tizedes és marha-mérlegek. Legnagyobb vasbutor-raktár.

Elsőrangú minőségben és legju'ányosabb árak mellett.

KÉPES ÁRLAPOMAT circa 800 ábrával ingyen és postamentesen.

TÓTH GYULA

vaskereskedő, Debreczen, városházában.

